

تحولات اقتصاد ایران

واحد تحقیقات اقتصادی بانک خاورمیانه

آبان ۱۴۰۱

بخش واقعی

تولید ناخالص داخلی بر حسب ارزش افزوده

نرخ رشد اجزای تولید ناخالص داخلی و سهم از رشد آنها به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ و سهم آنها از کل تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری (درصد)

۱۴۰۱		۱۴۰۰		۱۳۹۹			
سهم از رشد	سهم از کل	بهار	کل سال	بهار	کل سال		بهار
۱/۷	۵۰/۳	۴/۲	۶/۰	۱۳/۷	۴/۱	-۵/۲	گروه صنعت
۰/۷	۱۷/۰	۵/۱	۳/۱	۴/۹	۱/۸	۱/۱	صنعت
۰/۱	۲۱/۰	۰/۹	۸/۵	۲۴/۳	۵/۲	-۱۲/۶	معدن
۰/۲	۱۹/۳	۱/۱	۹/۷	۲۷/۴	۵/۶	-۱۴/۲	استخراج نفت و گاز طبیعی
۰/۰	۱/۶	-۰/۷	-۲/۱	-۰/۷	۱/۰	۲/۷	سایر معادن
۱/۰	۸/۸	۱۳/۸	۷/۰	۹/۰	۵/۱	۱/۷	تأمین آب، برق و گاز طبیعی
-۰/۱	۳/۶	-۳/۹	۳/۹	۱۵/۳	۶/۳	-۹/۵	ساختمان
۰/۰	۷/۶	-۰/۸	-۳/۶	-۵/۱	۳/۵	۳/۱	گروه کشاورزی
۲/۱	۴۱/۸	۳/۹	۴/۵	۳/۸	-۱/۳	-۲/۰	گروه خدمات
۳/۶	۸۰/۷	۴/۳	۳/۵	۴/۰	۰/۳	-۱/۲	تولید ناخالص داخلی بدون نفت
۳/۸	۱۰۰/۰	۳/۸	۴/۳	۶/۹	۱/۰	-۳/۰	تولید ناخالص داخلی (به قیمت بازار)

مأخذ: مرکز آمار ایران

بخش واقعی

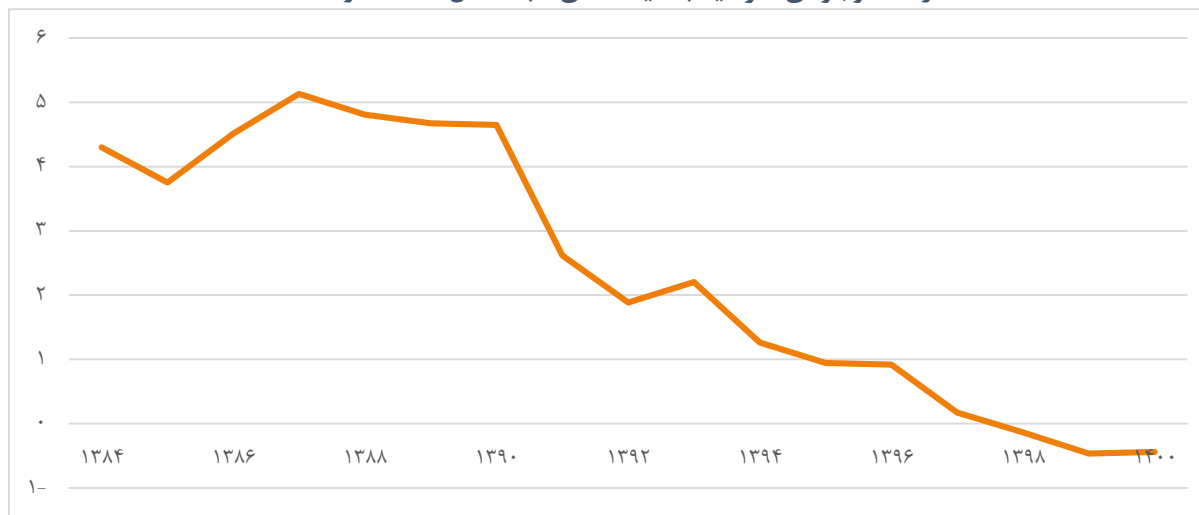
هزینه ناخالص داخلی

نرخ رشد هزینه ناخالص داخلی و سهم از رشد اجزای آن به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ و سهم آنها از کل هزینه ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری (درصد)

۱۴۰۱		۱۴۰۰		۱۳۹۹			
سهم از رشد	سهم از کل	بهار	کل سال	بهار	کل سال	بهار	
۵/۷	۳۱/۶	۱۱/۲	۱۲/۷	۷/۸	۱/۶	۱/۵	مصرف خصوصی
۱/۲	۷/۱	۴/۵	۵/۴	۵/۴	۹/۹	۹/۹	مصرف دولت
۰/۰	۲۰/۱	-۰/۱	۳/۹	۱۱/۰	۳/۷	-۸/۳	تشکیل سرمایه ثابت ناخالص
۰/۳	۱۲/۳	۵/۸	۳/۸	۵/۰	-۰/۱	-۶/۱	ماشین آلات
-۰/۳	۷/۸	-۴/۰	۳/۹	۱۵/۴	۶/۳	-۹/۸	ساختمان
-۰/۸	۱۲/۴	-۸/۸	-۷/۰	۱۹/۶	-۱۷/۴	-۵۰/۴	خالص صادرات کالاها و خدمات
-۱/۱	۲۱/۴	-۹/۷	-۶/۳	۱۶/۹	-۲۸/۲	-۵۴/۳	صادرات
-۰/۳	۹/۰	-۱۴/۶	-۲/۱	۴/۶	-۶۱/۳	-۶۶/۳	واردات
۳/۸	۱۰۰/۰	۳/۸	۴/۳	۶/۹	۱/۰	-۳/۰	محصول ناخالص داخلی به قیمت بازار

مأخذ: مرکز آمار ایران

رشد موجودی سرمایه به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ (درصد)

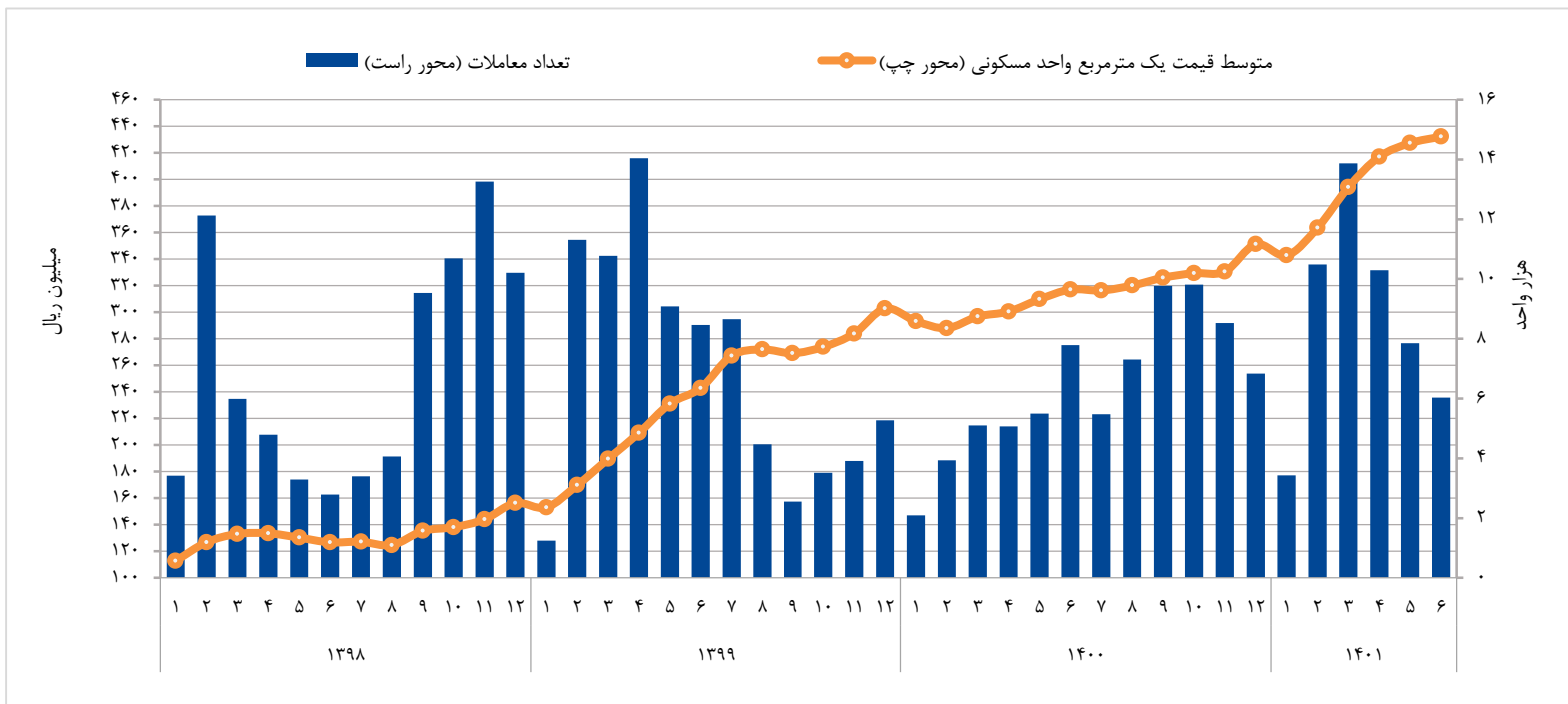

مأخذ: بانک مرکزی

بخش واقعی

مسکن

تعداد معاملات واحدهای مسکونی و متوسط ماهانه قیمت این واحدها در شهر تهران

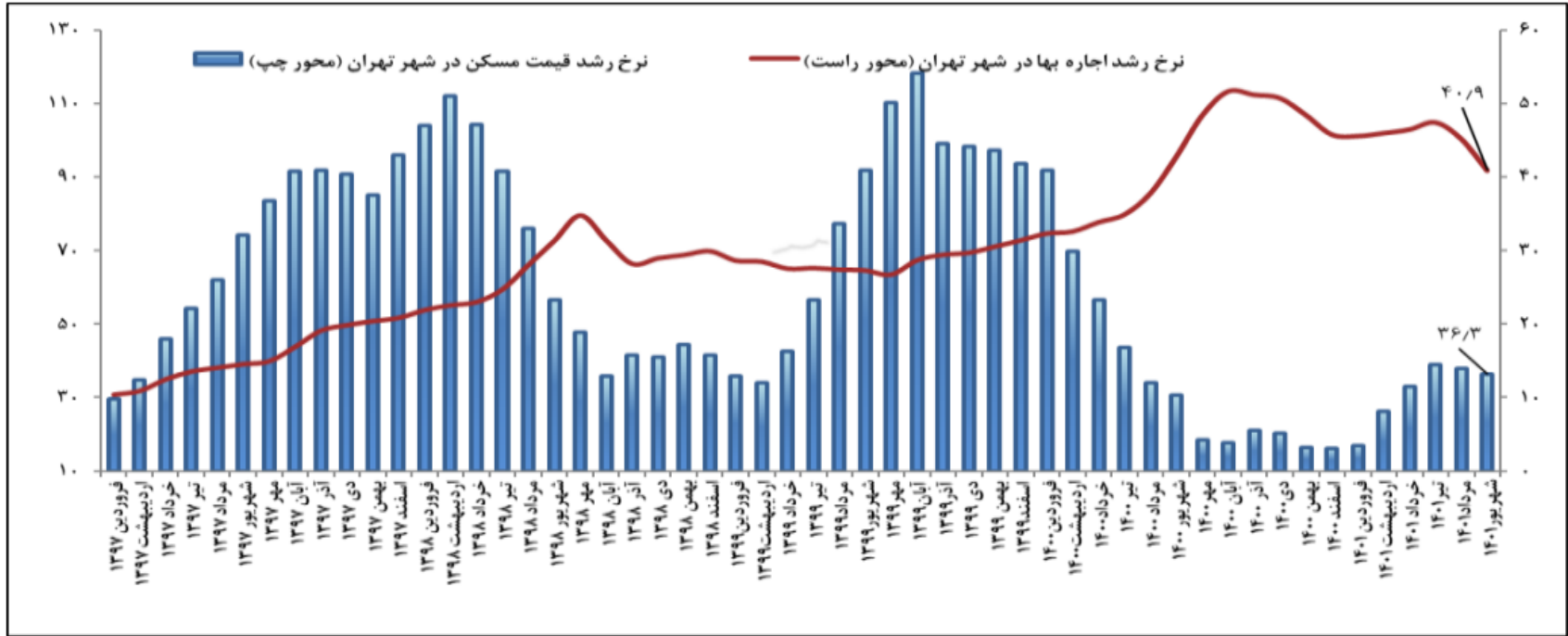
مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزارش بازار مسکن شهر تهران، شماره‌های مختلف

- از شهریورماه ۱۴۰۰ به این سو نرخ رشد اجاره‌بها در شهر تهران کمتر از ۳۵ درصد نبوده و حتی به ۵۰ درصد نیز رسیده است. این نرخ در شهریور ۱۴۰۱ معادل ۴۰/۹ درصد بود. در مقابل نرخ رشد قیمت مسکن در همین بازه در شهر تهران عمدتاً کمتر از ۳۰ درصد بوده و در شهریور ۱۴۰۱ به ۳۶/۳ درصد بالغ شده است. با این حال همچنان نسبت قیمت به بازده مسکن بالاتر از روند تاریخی خود است که یکی از دلایل آن کاهش قابل توجه قدرت خرید متقاضیان اجاره مسکن است.

بخش واقعی

مسکن

روند رشد قیمت مسکن معامله شده و اجاره بها در شهر تهران نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزارش تحولات بازار مسکن شهر تهران

بخش واقعی

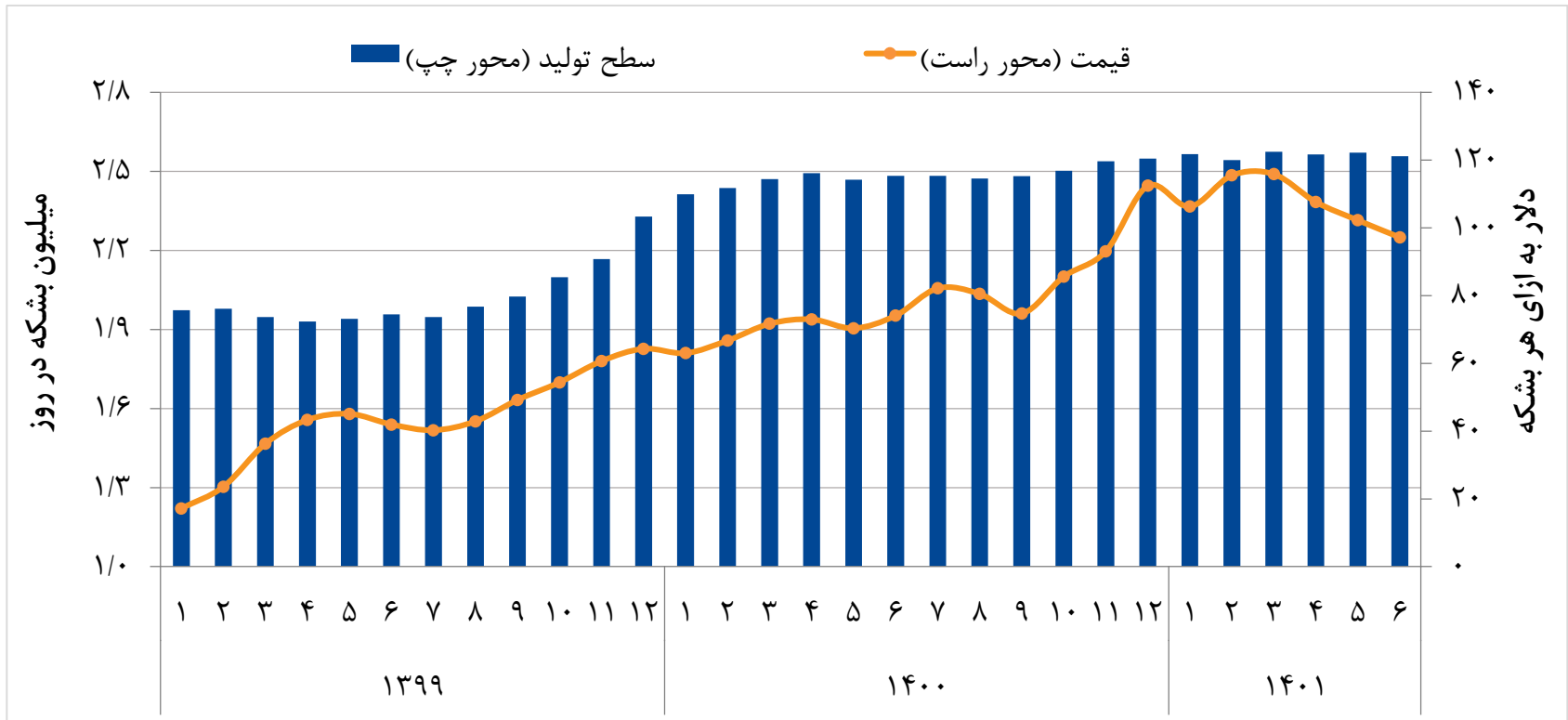
مسکن

- رشد بخش ساختمان در سال‌های اخیر (طبق گزارش بانک مرکزی) عمدتاً منفی بوده است. این وضعیت در خصوص ساختمان‌های مسکونی نامطلوب‌تر است.
- در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۰ تعداد ساختمان‌های شروع‌شده مسکونی کاهش حدوداً ۲۲ درصدی نسبت به دوره مشابه سال قبل از آن داشته است. این کاهش در استان تهران به ۵۷/۶ درصد می‌رسد. تعداد ساختمان‌های تکمیل‌شده مسکونی نیز حدود ۱۳ درصد کمتر از دوره مشابه سال ۱۳۹۹ بوده است. تعداد واحدهای مسکونی تکمیل‌شده در مناطق شهری در همین مدت کاهش ۱۵ درصدی را تجربه کرده است. متوسط هزینه یک متر مربع بنای ساختمان‌ها در نه ماهه نخست سال ۱۴۰۰ رشد ۵۸ درصدی داشته است. این رشد هزینه در استان تهران معادل ۶۲/۲ درصد بوده است.
- در فصل نخست سال ۱۴۰۱ تنها برای ۵ هزار و ۹۵۴ واحد مسکونی در شهر تهران پروانه ساختمانی صادر شد که ۴۶/۱ درصد کمتر از مدت مشابه سال گذشته بوده است. این کاهش در کل نقاط شهری معادل ۱۲/۷ درصد بوده است. تعداد پروانه مسکونی صادره در بهار سال ۱۴۰۰ خود پایین‌تر میزان، حداقل در یک دهه اخیر بود.

بخش واقعی

نفت

متوسط تولید روزانه نفت خام و متوسط قیمت نفت سنگین ایران

مأخذ: گزارش‌های ماهانه اوپک از بازار نفت، آمار تولید بر اساس منابع ثانویه
یادداشت: داده‌های موجود در گزارش اوپک بر اساس ماه‌های میلادی بوده که در اینجا به طور تقریبی با ماه‌های شمسی جایگزین شده است.

- صادرات نفتی ایران در سال ۱۴۰۱ به طور متوسط بیش از ۷۰۰ هزار بشکه در روز بوده که عمده آن به چین ارسال شده است. اگر افزایش صادرات نفتی با افزایش دارایی‌های بلوکه شده ایران در چین همراه باشد، اثر مثبت آن بر اقتصاد ایران ملموس نخواهد بود.

بخش واقعی

خدمات

نرخ رشد زیرمجموعه‌های گروه خدمات و سهم از رشد اجزای آن به قیمت‌های ثابت سال ۱۳۹۰ و سهم آنها از کل تولید ناخالص داخلی به قیمت‌های جاری (درصد)

۱۴۰۱		۱۴۰۰		۱۳۹۹			
سهم از رشد	سهم از کل	بهار	کل سال	بهار	کل سال	بهار	
۲/۱	۴۱/۸	۳/۹	۴/۵	۳/۸	-۱/۳	-۲/۰	گروه خدمات
۰/۴	۱۳/۷	۳/۸	۳/۶	۴/۴	-۴/۱	-۶/۳	عمده و خرده فروشی، هتل و رستوران
۰/۱	۷/۶	۰/۹	۴/۹	۷/۵	۱/۰	۰/۰	حمل و نقل، انبارداری و ارتباطات
-۰/۲	۲/۲	-۳/۵	۰/۳	-۷/۵	۴/۰	۲۲/۴	واسطه‌گری‌های مالی
۰/۹	۱۰/۰	۶/۵	۵/۲	۴/۷	-۰/۴	-۷/۷	مستغلات، کرایه و خدمات کسب و کار
۰/۷	۷/۹	۵/۶	۶/۲	۶/۳	-۰/۵	-۰/۷	امور عمومی، آموزش، بهداشت و مددکاری
۰/۳	۰/۵	۶۳/۹	۱۹/۲	۱۴/۸	-۵۳/۷	-۵۹/۷	خدمات اجتماعی، شخصی و خانگی

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزارش تحولات بخش واقعی اقتصاد ایران سال ۱۴۰۰ و سری زمانی حساب‌های ملی

بخش واقعی

بازار کار

شاخص‌های اصلی بازار کار ایران به تفکیک جنسیت برای جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر در بهار ۱۴۰۱

تابستان ۱۴۰۱			تابستان ۱۴۰۰			عنوان
زن	مرد	کل	زن	مرد	کل	
۱۳/۷	۶۸/۴	۴۱/۰	۱۳/۵	۶۸/۸	۴۱/۱	نرخ (درصد)
۴/۴	۲۱/۸	۲۶/۱	۴/۲	۲۱/۷	۲۵/۹	تعداد (میلیون نفر)
۱۱/۳	۶۳/۴	۳۷/۳	۱۱/۱	۶۳/۳	۳۷/۲	نسبت (درصد)
۳/۶	۲۰/۲	۲۳/۸	۳/۵	۱۹/۹	۲۳/۴	تعداد (میلیون نفر)
۱۷/۲	۷/۳	۸/۹	۱۷/۷	۸/۱	۹/۶	نرخ (درصد)
۰/۷	۱/۶	۲/۳	۰/۸	۱/۷	۲/۵	تعداد (میلیون نفر)
۲۹/۳	۱۳/۱	۱۶/۲	۳۱/۰	۱۴/۶	۱۷/۶	نرخ (درصد)
۰/۶	۱/۱	۱/۶	۰/۶	۱/۲	۱/۸	تعداد (میلیون نفر)
۲۳/۲	۸/۸	۱۳/۲	۲۵/۰	۹/۷	۱۴/۴	نرخ (درصد)
۰/۵	۰/۴	۱/۰	۰/۵	۰/۵	۱/۰	تعداد (میلیون نفر)
۴/۶	۱۰/۰	۹/۲	۴/۲	۱۰/۴	۹/۵	سهم جمعیت دارای اشتغال ناقص زمانی (درصد)

مآخذ: مرکز آمار ایران، چکیده نتایج طرح آمارگیری نیروی کار در تابستان ۱۴۰۱

* در آخرین گزارش نیروی کار که در ۱۷ مهر ماه ۱۴۰۱ از سوی مرکز آمار منتشر شده، آمارهای بازار کار برای اولین بار در سال‌های اخیر بهبود نشان می‌دهند.

* در این بازه یک ساله حدود ۳۷۴ هزار نفر به تعداد شاغلین افزوده شده و نرخ بیکاری ۰/۷ درصد کاهش یافته است.

* با وجود افزایش ۷۲۶ هزار نفری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر در این برهه زمانی، تعداد افراد آماده و حاضر به کار (مشارکت اقتصادی) حدود ۲۱۱ هزار نفر افزایش یافته است. این مهم منجر به عدم تغییر قابل توجه نرخ مشارکت شده است. به عبارت دیگر، همچنان نامساعد بودن محیط کار باعث انصراف بسیاری از افراد از حضور در بازار کار می‌شود.

تراز پرداخت‌های خارجی

موازنه کل

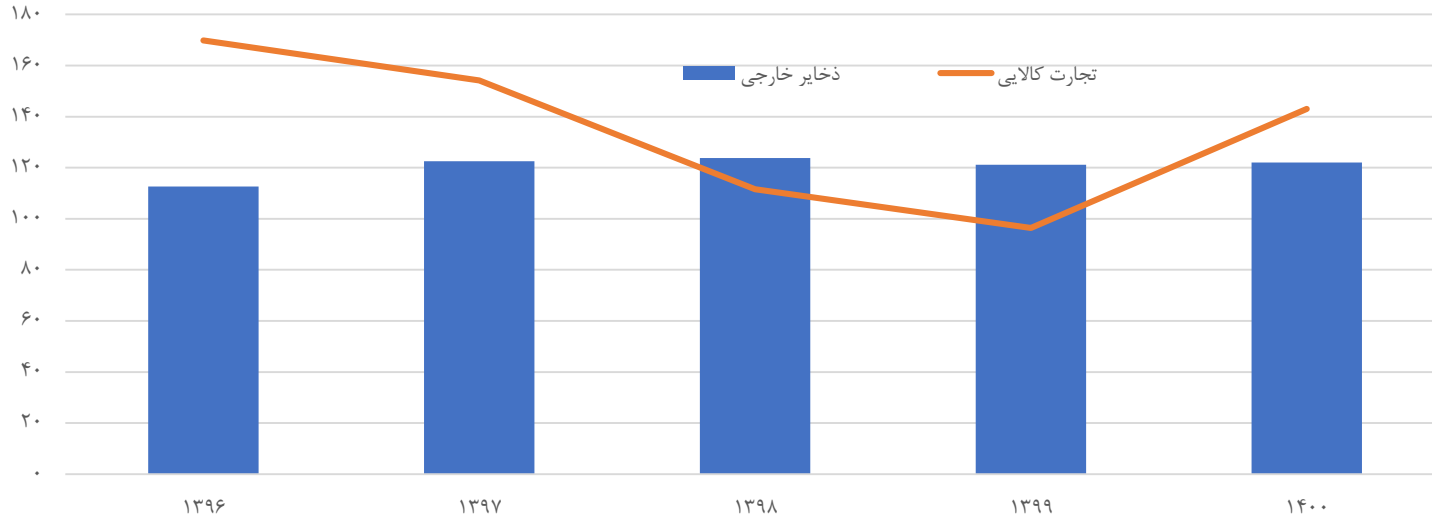
جزئیات موازنه پرداخت‌ها (میلیون دلار)

سال	۱۴۰۰	۱۳۹۹	درصد تغییر
حساب جاری	۱۱,۰۸۸	-۷۰۸	-
حساب کالا	۱۵,۷۶۰	۳,۲۳۶	۳۸۷/۰
صادرات کالا (فوب)	۷۹,۳۷۳	۴۹,۸۴۸	۵۹/۲
صادرات نفتی	۳۸,۷۲۳	۲۱,۰۴۳	۸۴/۰
صادرات غیرنفتی	۴۰,۶۵۱	۲۸,۸۰۵	۴۱/۱
واردات کالا (فوب)	۶۳,۶۱۳	۴۶,۶۱۲	۳۶/۵
گاز و فرآورده‌های نفتی	۰/۲	۰/۱	۱۴۱/۷
سایر کالاها	۶۳,۶۱۳	۴۶,۶۱۲	۳۶/۵
حساب خدمات	-۵,۳۵۹	-۳,۹۹۹	۳۴/۰
حساب درآمد	-۴۶۶	-۵۹۹	-۲۲/۳
حساب انتقالات جاری	۱,۱۵۳	۶۵۵	۷۶/۲
خالص حساب سرمایه	-۱۲,۱۸۲	-۶,۳۱۸	۹۲/۸
اشتباهات و از قلم افتادگی	۱,۹۹۰	۴,۳۸۵	-۵۴/۶
موازنه کل	۸۹۵	-۲,۶۴۱	-

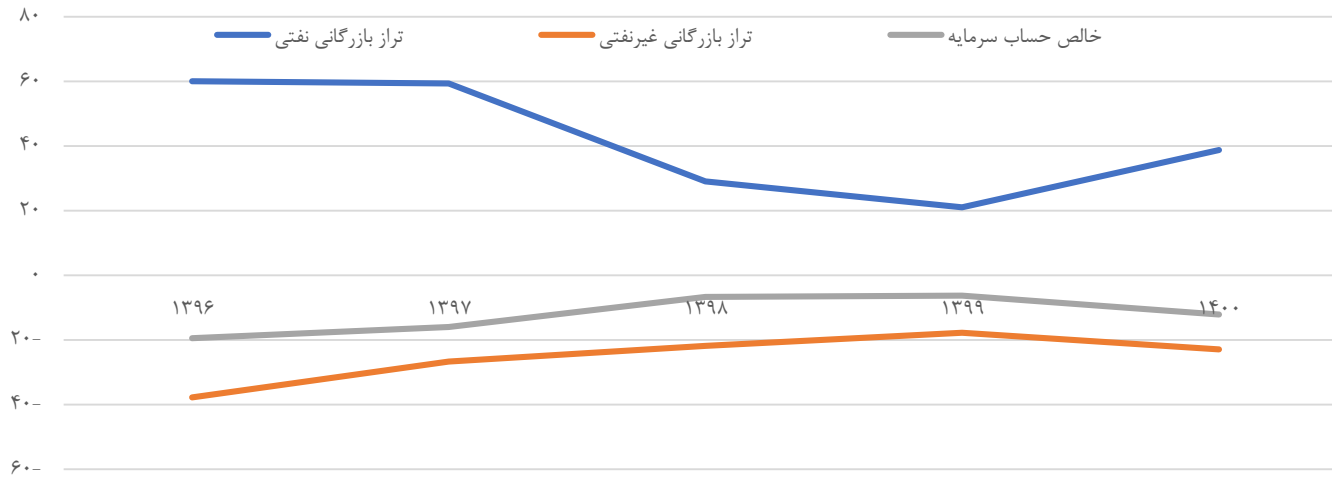
مأخذ: بانک مرکزی ایران، نماگرهای اقتصادی، شماره ۱۰۷

تراز پرداخت‌های خارجی

حجم تجارت و مانده ذخایر خارجی کشور (میلیارد دلار)

ترازهای بازرگانی نفتی و غیرنفتی و خالص حساب سرمایه (میلیارد دلار)

تراز پرداخت‌های خارجی

تجارت گمرکی

آمار صادرات و واردات گمرکی کشور

درصد تغییرات		شش ماهه نخست ۱۴۰۱		شش ماهه نخست ۱۴۰۰		
ارزش	وزن	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	ارزش (میلیون دلار)	وزن (هزار تن)	
۱۳/۲	-۱۴/۷	۲۶,۰۳۱	۱۶,۳۲۰	۲۳,۰۰۵	۱۹,۱۳۷	واردات
۱۳/۳	-۱۲/۶	۲۴,۲۵۱	۵۱,۷۸۳	۲۱,۴۰۰	۵۹,۲۱۵	صادرات
۱۰/۹	-۱۱/۵	-۱,۷۸۰	۳۵,۴۶۳	-۱,۶۰۵	۴۰,۰۷۸	تراز بازرگانی گمرکی

مأخذ: گمرک ایران، آمار مقدماتی تجارت خارجی ایران در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۱

تراز پرداخت‌های خارجی

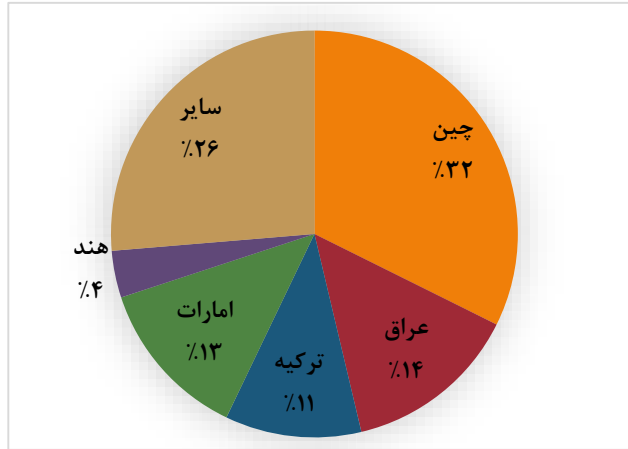
تجارت گمرکی

- مهمترین دلیل کاهش وزنی صادرات در سال ۱۴۰۱، وضع عوارض صادراتی بر کالاهای سنگینی همچون فولاد، سیمان و محصولات نیمه خام پتروشیمی است. به موازات افزایش قیمت جهانی فرآورده‌های نفتی در پی جنگ روسیه و اوکراین، به رشد ارزش صادرات گمرکی کمک کرده است. همچنین حذف تخصیص ارز با نرخ رسمی و همچنین افزایش قیمت جهانی برخی از مواد اولیه در پی جنگ روسیه و اوکراین، منجر به کاهش مقداری و افزایش ارزش دلاری واردات این محصولات شده است. در واقع این مهم ارتباطی به صنعتی‌تر شدن کشور ندارد.
- اقلام عمده صادراتی همچنان نفت پایه هستند. پروپان مایع شده (سه‌م ۸/۳ درصدی)، متانول (سه‌م ۵/۵ درصدی)، بوتان مایع شده (سه‌م ۴/۸ درصدی)، گاز طبیعی مایع شده (سه‌م ۴/۰ درصدی) و پلی اتیلن گرید فیلم پنج قلم عمده صادراتی کشور در نیمه نخست سال جاری بودند که مجموعاً ۲۶/۷ درصد کل صادرات را به خود اختصاص دادند. پنج قلم عمده صادراتی در سال ۱۴۰۰ نیز سه‌م ۲۶/۸ درصدی از کل صادرات داشتند و صرفاً در سال ۱۴۰۰ شمش آهن و فولاد یکی از پنج قلم عمده صادراتی به جای بوتان مایع شده بود.
- در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۱ تنها ۴/۰ درصد از کل رقم ذکر شده برای صادرات غیرنفتی مربوط به صادرات میعانات گازی و گاز طبیعی مایع شده بوده است. این رقم در مجموع سال ۱۴۰۰ معادل ۱۰/۳ درصد بود. به عبارت دیگر اقلامی همچون پروپان و متانول تا حدی جای گاز طبیعی را در سال ۱۴۰۱ گرفته‌اند.
- بنزین در شش ماهه نخست سال ۱۴۰۱ سه‌م ۰/۶ درصدی از کل صادرات غیرنفتی داشت، در حالی که این رقم در مجموع سال ۱۴۰۰ معادل ۱/۵ درصد بود.

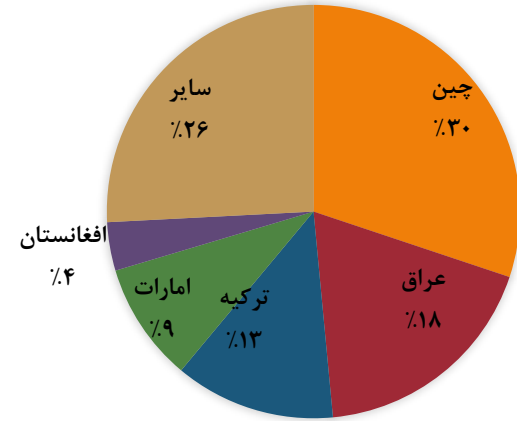
تراز پرداخت‌های خارجی

تجارت گمرکی

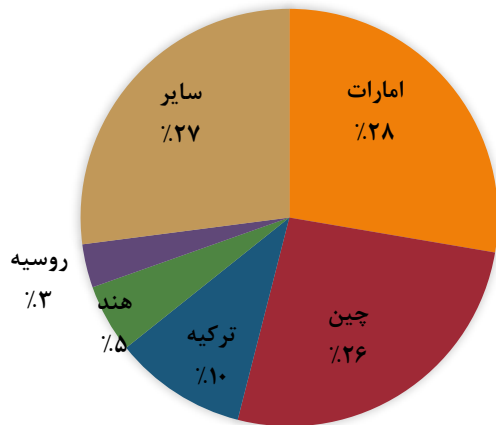
شرکای عمده صادراتی ایران در شش ماهه نخست ۱۴۰۱

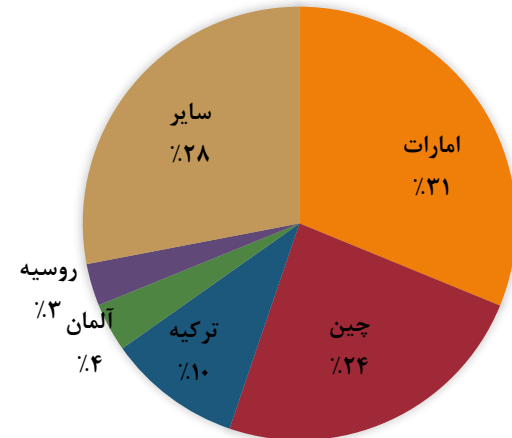
شرکای عمده صادراتی ایران در سال ۱۴۰۰

شرکای عمده وارداتی ایران در شش ماهه نخست ۱۴۰۱

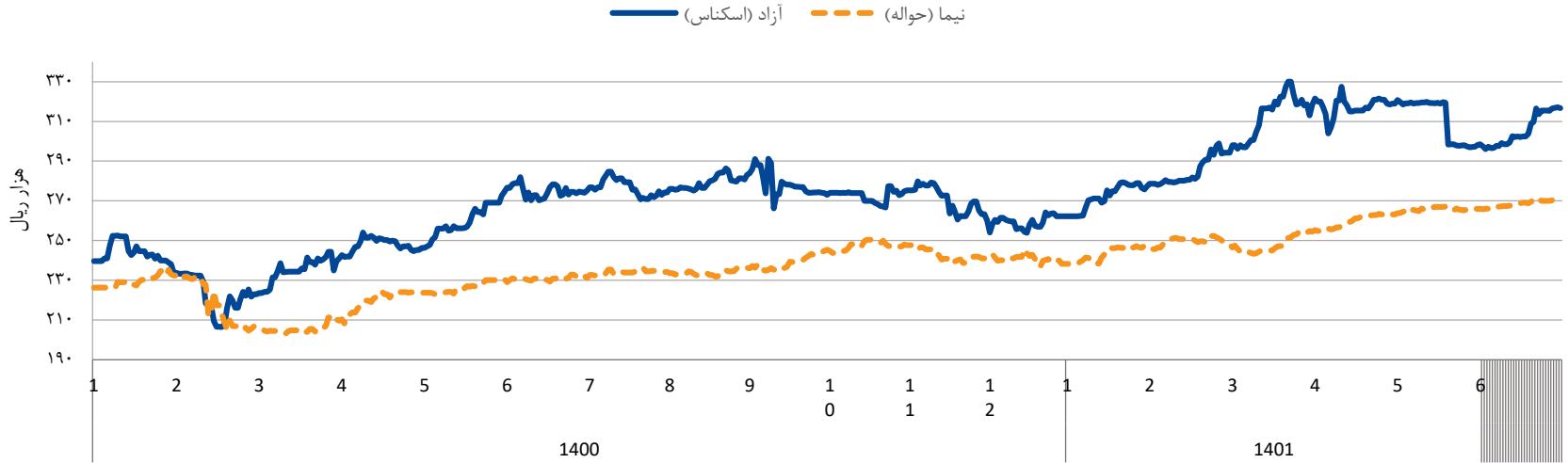

شرکای عمده وارداتی ایران در سال ۱۴۰۰

بازار ارز

نرخ برابری دلار آمریکا بر حسب ریال در بازارهای آزاد (اسکناس) و ثانویه (حواله)

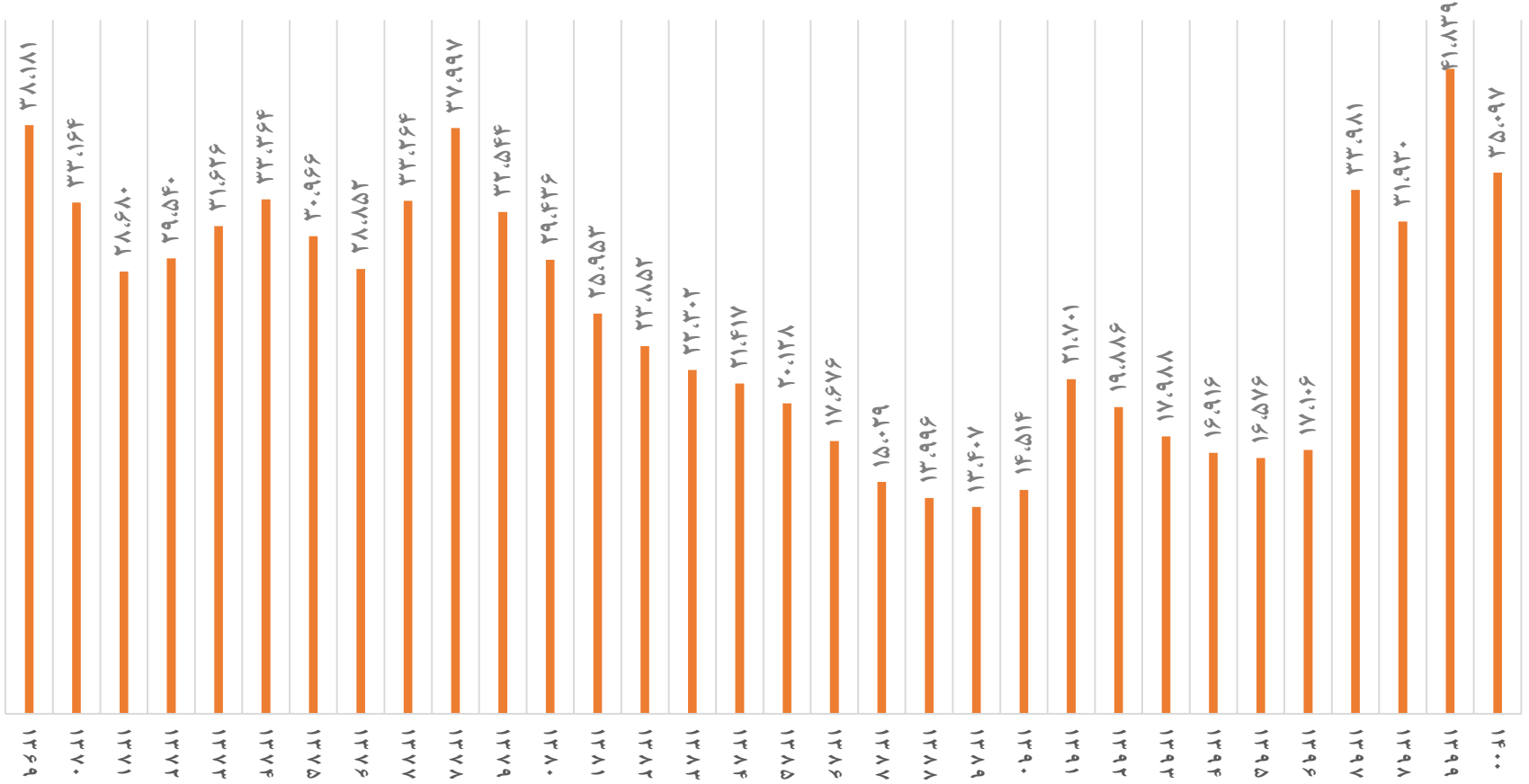

روند تغییرات نرخ برابری دلار آمریکا بر حسب ریال در بازار آزاد

۱۳۹۲	۱۳۹۳	۱۳۹۴	۱۳۹۵	۱۳۹۶	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	۱۴۰۰	هفت ماهه نخست ۱۴۰۱	
۳۱,۸۳۸	۳۲,۷۸۵	۳۴,۴۸۴	۳۶,۴۸۷	۴۰,۵۵۲	۱۰۳,۸۷۵	۱۲۸,۲۱۴	۲۲۴,۵۰۶	۲۵۹,۸۷۴	۳۰۴,۱۱۱	میانگین
۳۶,۸۲۷	۳۵,۷۰۰	۳۷,۳۰۰	۴۱,۴۵۰	۴۸,۷۷۰	۱۸۹,۰۰۰	۱۵۷,۴۵۰	۳۱۸,۵۶۰	۲۹۱,۲۰۰	۳۳۲,۴۶۰	حداکثر
۲۸,۹۵۰	۳۰,۳۵۴	۳۲,۱۰۰	۳۴,۴۰۰	۳۷,۲۲۰	۴۲,۰۰۰	۱۱۱,۰۰۰	۱۴۸,۹۶۰	۲۰۶,۳۷۰	۲۶۲,۳۰۰	حداقل
۲,۳۴۶	۱,۳۵۱	۱,۳۳۵	۱,۶۶۲	۳,۳۵۱	۳۰,۷۰۱	۱۱,۷۹۸	۴۳,۵۵۲	۱۸,۹۱۸	۱۹,۱۸۱	انحراف معیار
۰/۰۷	۰/۰۴	۰/۰۴	۰/۰۵	۰/۰۸	۰/۳۰	۰/۰۹	۰/۱۹	۰/۰۷	۰/۰۶	ضریب تغییرات

بازار ارز

برآورد متوسط نرخ واقعی برابری دلار آمریکا بر حسب تومان در بازار آزاد در سال ۱۴۰۱ بر اساس پایه‌های متفاوت

موقعیت ایران در جهان

شاخص	رتبه جهانی ایران	برخی از کشورهای پایین تر از ایران
تولید ناخالص داخلی سرانه (برآورد ۲۰۲۲، دلار، جاری، بر حسب برابری قدرت خرید، صندوق بین‌المللی پول)	۸۵ از ۱۹۲ (۱۸/۷ هزار دلار، دو پله سقوط نسبت به سال قبل)	برزیل، آذربایجان، آفریقای جنوبی، مصر، اندونزی، عراق، هند، پاکستان
شاخص کامیابی (لگاتوم، ۲۰۲۱)	۱۲۳ از ۱۶۷ (دو پله سقوط نسبت به سال قبل)	یمن، سوریه، لیبی، نیجریه، عراق، بنگلادش
شاخص توسعه انسانی (سازمان ملل، داده ۲۰۲۱، گزارش ۲۰۲۲)	۷۶ از ۱۹۱ (شش پله سقوط نسبت به دو سال قبل)	اوکراین، چین، برزیل، آذربایجان، مصر، اندونزی، عراق، هند
شاخص پیچیدگی اقتصادی (دانشگاه هاروارد، ۲۰۲۰)	۸۵ از ۱۳۳ (۱۷ پله سقوط نسبت به ۵ سال قبل)	کویت، پاکستان، استرالیا، امارات، آذربایجان
آزادی اقتصادی (موسسه فریزر، داده ۲۰۲۰، گزارش ۲۰۲۲)	۱۵۹ از ۱۶۵ (یک پله صعود نسبت به سال قبل)	لیبی، آرژانتین، سوریه، زیمبابوه، سودان، ونزوئلا
آزادی اقتصادی (موسسه هریتج، ۲۰۲۲)	۱۷۰ از ۱۷۷ (دو پله سقوط نسبت به سال قبل)	اریتره، برونئی، زیمبابوه، سودان، کوبا، ونزوئلا و کره شمالی
حقوق مالکیت (اتحادیه حقوق مالکیت، ۲۰۲۲)	۱۱۳ از ۱۲۹ (یک پله صعود نسبت به سال قبل)	بنگلادش، کامرون، نیجریه، یمن، ونزوئلا
ادراک فساد (شفافیت بین‌الملل، ۲۰۲۱)	۱۵۰ از ۱۸۰ (یک پله سقوط نسبت به سال قبل)	لبنان، عراق، ترکمنستان، افغانستان، یمن، سوریه

موقعیت ایران در جهان

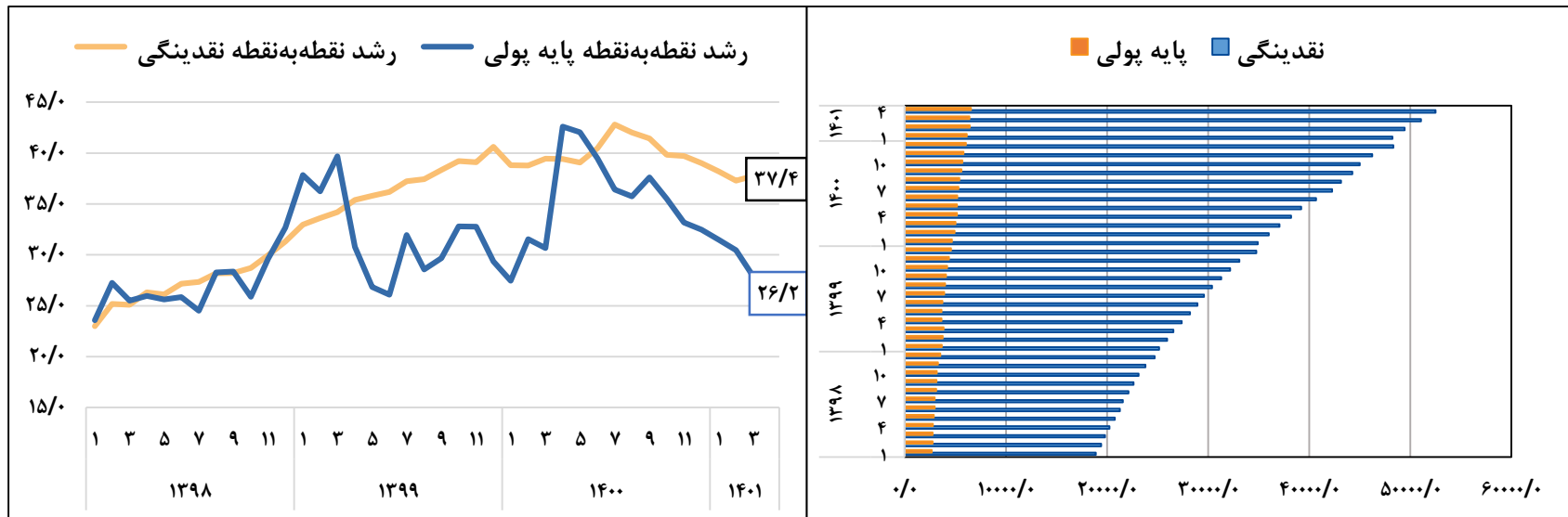
وضعیت ایران در شاخص آزادی اقتصادی فریزر (گزارش ۲۰۲۲، داده ۲۰۲۰)

رتبه در میان ۱۶۵ کشور	معیار	رتبه در میان ۱۶۵ کشور	معیار
		۱۵۹	رتبه کلی
۱۵۴	۳. ثبات پولی	۶۲	۱. اندازه دولت
۹۹	رشد پول	۵۸	مصرف دولتی
۱۵۸	انحراف معیار تورم	۸۹	یارانه‌ها و پرداخت‌های انتقالی
۱۵۹	تورم سال‌های اخیر	۵۰	سرمایه‌گذاری دولتی
۱	آزادی داشتن حساب بانکی ارزی	۶۳	بالاترین نرخ مالیات نهایی
۱۶۴	۴. آزادی تجارت بین‌الملل	۱۴۵	مالکیت دولتی دارایی‌ها
۱۵۳	تعرفه‌های گمرکی	۱۴۴	۲. سیستم قضایی و حقوق مالکیت
۱۲۷	نظارت بر مرزهای تجاری	۱۵۴	استقلال قضایی
۱۶۱	نرخ ارز بازار سیاه	۱۵۰	دادگاه‌های بی‌طرف
۱۵۸	کنترل تحرک سرمایه و نیروی کار	۱۳۰	حفاظت از حقوق مالکیت
۱۵۰	۵. نظارت	۶۱	دخالت نظامی در حاکمیت قانون و سیاست
۱۳۶	نظارت‌های بازار اعتبار	۱۱۲	یکپارچگی نظام حقوقی
۱۵۲	نظارت‌های بازار کار	۷۱	حمایت قانون از اجرای قراردادها
۱۴۴	نظارت‌های کسب و کار	۶۲	محدودیت قانونی فروش دارایی‌های منقول
		۸۷	اعتماد و اتکا به پلیس
		۱۶۰	تعدیل قوانین بر اساس برابری جنسیتی

بخش پولی

روند نقدینگی و پایه پولی:

روند نقدینگی و پایه پولی (هزار میلیارد ریال-درصد)

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

- ترازنامه منتشرشده سیستم بانکی حکایت از رشد ۲۶/۲ درصدی پایه پولی و ۳۷/۴ درصدی نقدینگی در انتهای تیرماه ۱۴۰۱ نسبت به زمان مشابه سال قبل از آن دارد. بدین ترتیب، پایه پولی به ۶.۵۳۰/۳ هزار میلیارد ریال و حجم نقدینگی به ۵۲.۵۰۱/۴ هزار میلیارد ریال در انتهای تیرماه سال ۱۴۰۱ رسیده است. بنابراین هر واحد پول پر قدرت در انتهای تیرماه سال جاری با ضریب فزاینده‌ای معادل ۸/۰۴ واحد به نقدینگی تبدیل شده است.
- علاوه بر این، در چهارماه نخست ۱۴۰۱، پایه پولی با رشد ۸/۱ درصدی از ۶.۰۳۹/۷ هزار میلیارد ریال در انتهای اسفندماه ۱۴۰۰ به ۶.۵۳۰/۳ هزار میلیارد ریال معادل ۴۹۱/۰ هزار میلیارد ریال افزایش یافت. نقدینگی با رشد ۸/۶ درصد از ۴۸.۳۲۴/۴ هزار میلیارد ریال در انتهای اسفندماه سال ۱۴۰۰ به ۵۲.۵۰۱/۴ هزار میلیارد ریال معادل ۴.۱۷۷/۰ هزار میلیارد ریال افزایش یافت.

بخش پولی

پایه پولی و اجزای آن:

پایه پولی و اجزاء آن (هزار میلیارد ریال - درصد - واحد درصد)

عنوان / سال	مانده در پایان دوره (هزار میلیارد ریال)			رشد تیر ۱۴۰۱ به تیر ۱۴۰۰	رشد تیر ۱۴۰۱ به اسفند ۱۴۰۰	رشد تیر ۱۴۰۱ به تیر ۱۴۰۰	سهم اجزاء از رشد پایه پولی در تیر ۱۴۰۱
	تیر ۱۴۰۱	اسفند ۱۴۰۰	تیر ۱۴۰۰				
پایه پولی	۶,۵۳۰/۳	۶,۰۳۹/۷	۵,۱۷۴/۵	۸/۱	۲۶/۲	۲۶/۲	
خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی	۵,۶۴۶/۰	۵,۶۸۲/۰	۴,۸۳۱/۷	-۰/۶	۱۵/۷	۱۶/۹	
خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی	-۳۶۲/۲	-۸۶۷/۲	۴۶۳/۵	-۵۸/۲	-۱۶/۰	-۱۷۸/۱	
مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها	۱,۷۶۲/۷	۱,۴۶۲/۷	۱,۱۸۱/۰	۲۰/۵	۱۱/۲	۴۹/۳	
خالص سایر اقلام	-۵۱۶/۲	-۲۳۷/۸	-۱,۳۰۱/۷	۱۱۷/۱	۱۵/۲	-۶۰/۳	

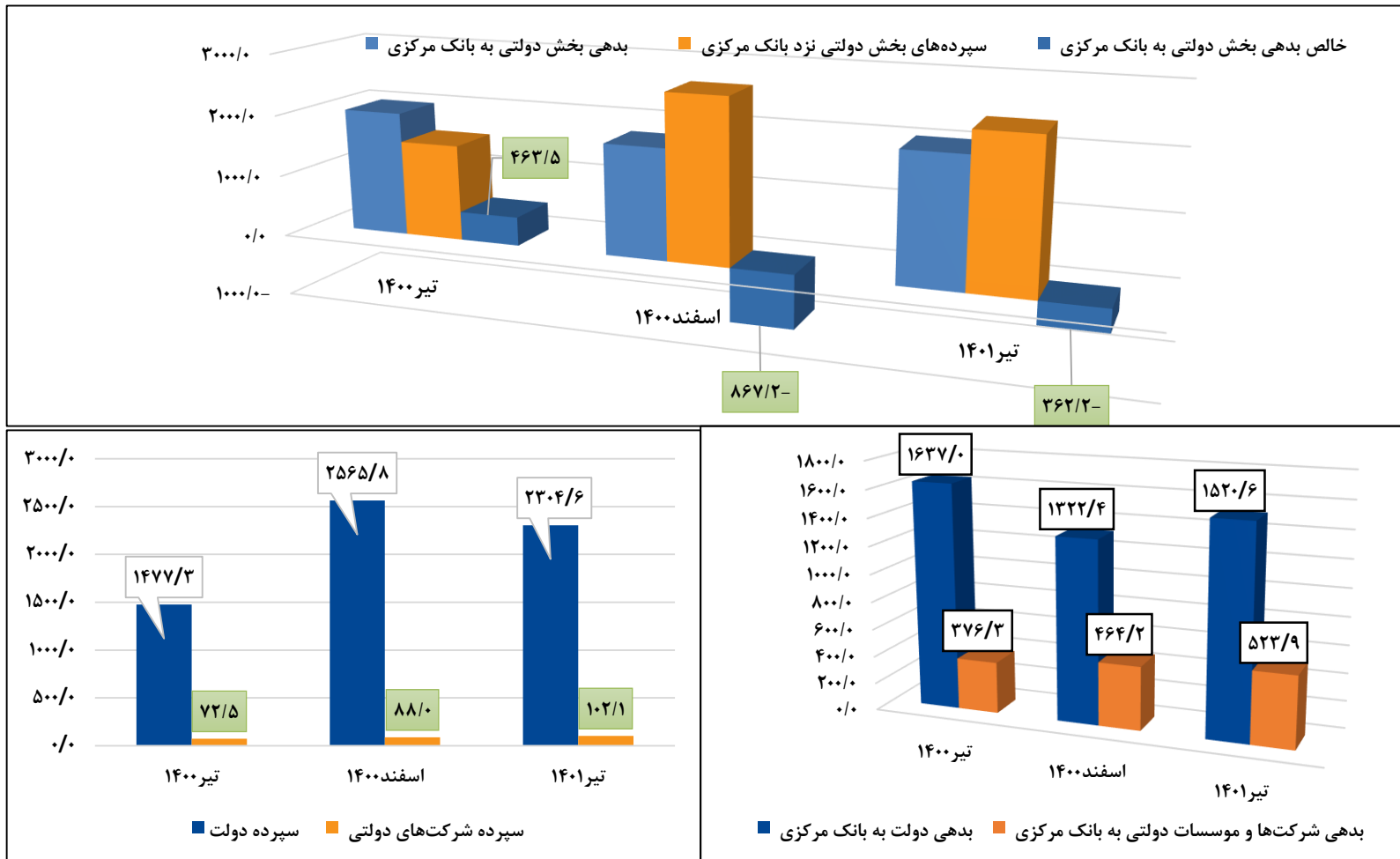
مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

- مهمترین عوامل رشد ۲۶/۲ درصدی پایه پولی در طول سال منتهی به تیر ۱۴۰۱ به ترتیب شامل رشد خالص سایر اقلام با سهم از رشد ۱۵/۷ واحد درصدی، خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی با سهم از رشدی معادل ۱۵/۲ واحد درصد، و مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها با سهم از رشد ۱۱/۲ واحد درصدی بوده‌اند. در مجموع، با سهم ۴۲/۱ واحد درصدی موجب افزایش پایه پولی شده‌اند.
- از طرفی، خالص مطالبات بانکی مرکزی از بخش دولتی با پیشی گرفتن سپرده‌های بخش دولتی از بدهی‌های این بخش، در طول یک سال منتهی به تیر ۱۴۰۱ اثر کاهنده‌ای با سهم از رشد منفی ۱۶ واحد درصدی داشته است.
- در مجموع، تغییرات اجزاء پایه پولی، موجب افزایش پایه پولی به اندازه ۱.۳۵۵/۸ هزار میلیارد ریال در طول یک سال منتهی به تیرماه ۱۴۰۱ شده است.
- عامل اصلی تغییرات پایه پولی (رشد ۸/۱ درصدی و افزایش ۴۹۱ هزار میلیارد ریالی) در پایان تیرماه سال ۱۴۰۱ نسبت به پایان سال ۱۴۰۰، خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی با سهمی فزاینده معادل ۸/۶ واحد درصد و مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها با سهمی معادل ۵ واحد درصد در رشد پایه پولی بوده است. مهم‌ترین عامل افزایش سهم خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی در رشد پایه پولی، کاهش سپرده‌های دولت نزد بانک مرکزی به واسطه اجرای طرح توزیع عادلانه یارانه‌ها و واریز یارانه نقدی (مربوط به دو ماه اردیبهشت و خرداد) به حساب افراد مشمول یارانه با هدف حمایت از خانوارها بوده است.
- از طرفی، سایر اجزای پایه پولی واجد نقش کاهنده در رشد پایه پولی در خرداد سال ۱۴۰۱ بوده‌اند؛ به طوری که سهم خالص سایر اقلام بانک مرکزی، خالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی در رشد پایه پولی در مقطع مذکور به ترتیب معادل ۴/۹- و ۰/۶- واحد درصد بوده است.
- مهمترین دلیل کاهش سهم خالص سایر اقلام بانک مرکزی در رشد پایه پولی در پایان تیرماه ۱۴۰۱ نسبت به انتهای سال ۱۴۰۰، سیاست بانک مرکزی فروش اوراق بدهی دولت به منظور کاهش تزریق نقدینگی و با هدف کاهش اثرات پولی ناشی از اجرای طرح مردمی‌سازی توزیع عادلانه یارانه‌ها بوده است. به گونه‌ای که در چهارماه نخست ۱۴۰۱ حدود ۳۹۴/۳ هزار میلیارد ریال از اوراق بدهی موجود در ترازنامه خود را در بازار ثانویه در اوراق بدهی به فروش رسانده است.

بخش پولی

خالص مطالبات بانک مرکزی از بخش دولتی:

روند بدهی و سپرده‌های بخش دولتی به بانک مرکزی (هزار میلیارد ریال)

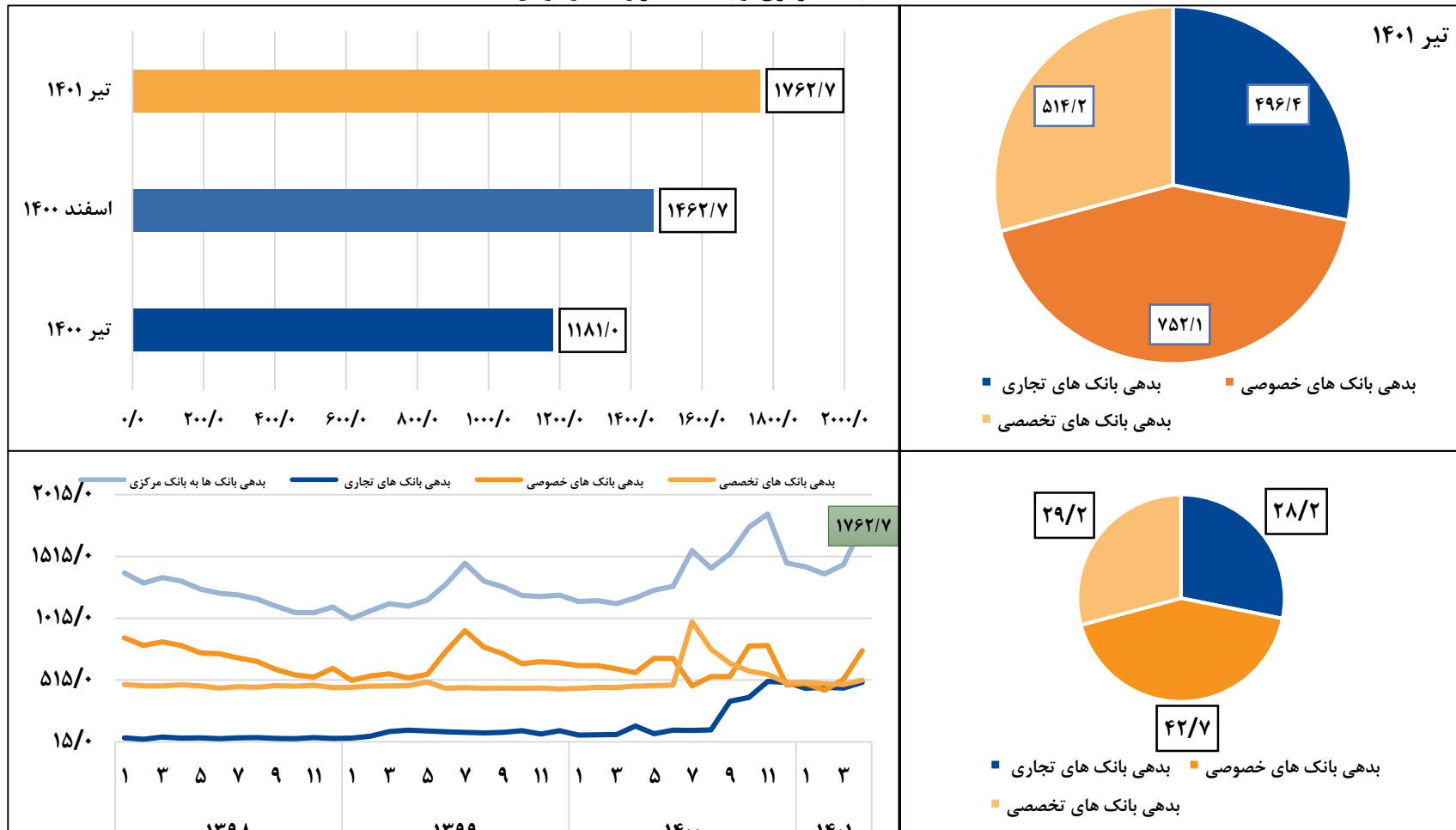

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

بخش پولی

مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها:

مطالبات بانک مرکزی از بانک‌ها (هزار میلیارد ریال)

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

- مطالبات بانک مرکزی از بانک‌های در طول یک سال منتهی به تیر ۱۴۰۱ با افزایش ۵۸۲ هزار میلیارد ریالی، رشد ۴۹/۳ درصدی را تجربه کرده است. همچنین در چهار ماه نخست ۱۴۰۱ با رشد ۲۰/۵ درصدی افزایش ۳۰۰ هزار میلیارد ریالی را تجربه کرده است.

بخش پولی

نقدینگی و اجزای آن:

نقدینگی و اجزاء آن (هزار میلیارد ریال-درصد-واحد درصد)

عنوان/سال	مانده در پایان دوره (هزار میلیارد ریال)			رشد تیر ۱۴۰۱ به اسفند ۱۴۰۰	رشد تیر ۱۴۰۱ به اسفند ۱۴۰۰	رشد تیر ۱۴۰۱ به اسفند ۱۴۰۰	رشد نقدینگی در تیر ۱۴۰۱	رشد نقدینگی در تیر ۱۴۰۱	سهم مانده اجزاء از مانده نقدینگی در اسفند ۱۴۰۰
	تیر ۱۴۰۱	اسفند ۱۴۰۰	تیر ۱۴۰۰						
نقدینگی	۵۲,۵۰۱/۴	۴۸,۳۲۴/۴	۳۸,۱۹۹/۱	۸/۶	۳۷/۴	۳۷/۴	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰
پول	۱۱,۸۳۰/۰	۹,۸۶۵/۸	۷,۴۹۷/۸	۱۹/۸	۱۱/۳	۵۷/۶	۲۰/۴	۲۲/۵	۲۰/۴
اسکناس و مسکوک در دست اشخاص	۸۸۵/۰	۸۶۴/۳	۷۲۱/۷	۲/۴	۰/۴	۲۲/۶	۱/۸	۱/۷	۱/۸
سپرده های دیداری	۱۰,۹۳۵/۰	۹,۰۰۱/۵	۶۷۷۶/۱	۲۱/۵	۱۰/۹	۶۱/۴	۱۸/۶	۲۰/۸	۱۸/۶
شبه پول	۴۰,۶۸۱/۴	۳۸,۴۵۸/۶	۳۰,۷۰۱/۳	۵/۸	۲۶/۱	۳۲/۵	۷۹/۶	۷۷/۵	۷۹/۶

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

- بررسی اجزاء نقدینگی حکایت از رشد ۵۷/۶ درصدی حجم پول (شامل اسکناس و مسکوک در دست اشخاص و سپرده های دیداری) و ۳۲/۵ درصدی شبه پول در یک سال منتهی به تیرماه ۱۴۰۱ دارد.
- سهم پول و شبه پول از نقدینگی به ترتیب به ۲۲/۵ درصد و ۷۷/۵ درصد در انتهای تیرماه ۱۴۰۱ رسیده است. در طول سال ۱۴۰۰، سهم پول از نقدینگی با رشد ۰/۵ واحد درصدی نسبت به انتهای سال ۱۳۹۹ افزایش یافت و به مقدار ۲۰/۴ درصد رسید که در چهارماه نخست سال ۱۴۰۱ روند مزبور تداوم یافته است و با افزایش ۲/۱ واحد درصدی به ۲۲/۵ درصد رسیده است.
- علاوه بر این، سهم از رشد (۳۷/۴ درصدی در طی یک سال منتهی به تیر ۱۴۰۱) حجم پول و شبه پول، به ترتیب، ۱۱/۳ واحد درصدی و ۲۶/۱ واحد درصدی را ثبت کرده اند. در این میان سهم سپرده های دیداری ۱۰/۹ واحد درصد و سهم اسکناس و مسکوک ۰/۴ واحد درصد ثبت شد.

بخش پولی

شبه پول و اجزای آن:

شبه پول و اجزاء آن (هزار میلیارد ریال - درصد - واحد درصد)

عنوان / سال	مانده در پایان دوره (هزار میلیارد ریال)			رشد تیر ۱۴۰۱ به تیر ۱۴۰۰	رشد تیر ۱۴۰۱ به تیر ۱۴۰۰	رشد تیر ۱۴۰۱ به تیر ۱۴۰۰	سهم اجزاء از رشد سهم مانده نقدینگی در اسفند ۱۴۰۰	سهم مانده اجزاء از مانده نقدینگی در تیر ۱۴۰۱	سهم مانده اجزاء از مانده نقدینگی در اسفند ۱۴۰۰
	تیر ۱۴۰۱	اسفند ۱۴۰۰	تیر ۱۴۰۰						
شبه پول	۴۰,۶۸۱/۴	۳۸,۴۵۸/۶	۳۰,۷۰۱/۳	۵/۸	۳۲/۵	۲۶/۱	۷۷/۵	۷۹/۶	
قرض الحسنه پس انداز	۳,۵۳۲/۹	۳,۲۶۱/۷	۲,۳۲۲/۰	۸/۳	۵۲/۱	۳/۲	۶/۷	۶/۷	
سرمایه گذاری مدت دار	۳۵,۶۲۷/۴	۳۳,۹۸۹/۵	۲۷,۵۹۱/۹	۴/۸	۲۹/۱	۲۱/۰	۶۷/۹	۷۰/۳	
کوتاه مدت	۱۴,۵۰۹/۲	۱۳,۶۳۴/۷	۱۱,۰۸۹/۷	۶/۴	۳۰/۸	۹/۰	۲۷/۶	۲۸/۲	
بلندمدت	۲۱,۱۱۸/۲	۲۰,۳۵۴/۸	۱۶,۵۰۲/۲	۳/۸	۲۸/۰	۱۲/۱	۴۰/۲	۴۲/۱	
یک ساله	۱۰,۹۲۹/۷	۱۰,۶۸۷/۵	۱۰,۵۳۴/۸	۲/۳	۳/۷	۱/۰	۲۰/۸	۲۲/۱	
دو ساله	۱۰,۱۲۷/۲	۹,۶۰۲/۱	۵,۸۹۷/۷	۵/۵	۷۱/۷	۱۱/۱	۱۹/۳	۱۹/۹	
سه ساله	۰/۰	۰/۱	۰/۲	-۱۰۰/۰	-	۰/۰	۰/۰	۰/۰	
چهار ساله	۳/۶	۳/۷	۳/۹	-۲/۷	-۷/۷	۰/۰	۰/۰	۰/۰	
پنج ساله	۵۷/۷	۶۱/۴	۶۵/۶	-۶/۰	-۱۲/۰	۰/۰	۰/۱	۰/۱	
متفرقه	۱,۵۲۱/۱	۱,۲۰۷/۴	۷۸۷/۴	۲۶/۰	۹۳/۲	۱/۹	۲/۹	۲/۵	

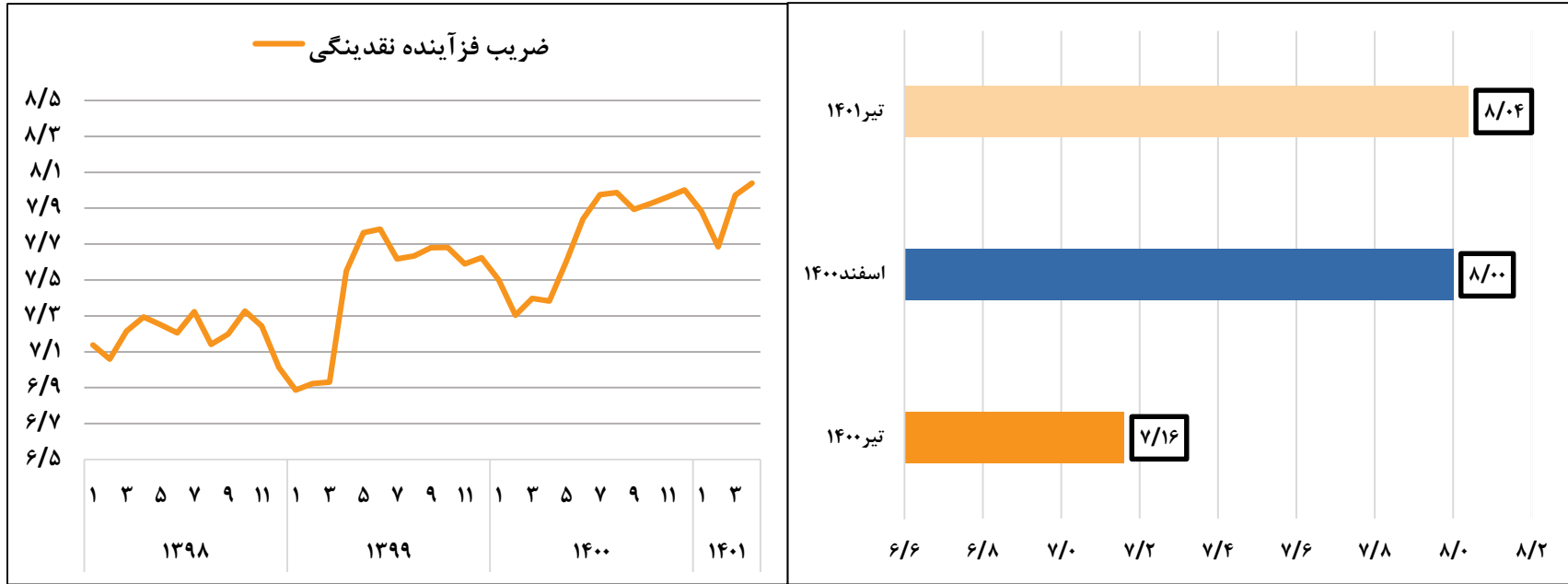
مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

- سهم از رشد شبه پول از رشد نقدینگی، ۲۶/۱ واحد درصدی را ثبت کرد. همچنین در میان اقلام شبه پول، سرمایه گذاری مدت دار سهم از رشد ۲۱/۰ واحد درصد داشته و قرض الحسنه پس انداز سهم از رشد ۳/۲ واحد درصدی را تجربه کرده است.
- از طرف دیگر، احیای سپرده های دو ساله به عنوان تنها گزینه سرمایه گذاری بلندمدت در بازار پول و شکاف حدود ۲/۰ واحد درصدی نرخ سود سپرده یک ساله و دو ساله موجب رشد ۷۱/۷ درصدی این سپرده در یک سال منتهی به تیر ۱۴۰۱ شده است. این سپرده سهم از رشد نقطه به نقطه ۱۱/۱ واحد درصدی نقدینگی را داشته است.
- علاوه بر این، ردیف متفرقه در یک سال منتهی به تیرماه ۱۴۰۱ رشد ۹۳/۲ درصدی را تجربه کرده است که سهم آن از نقدینگی با افزایش ۰/۴ واحد درصدی نسبت به اسفندماه ۱۴۰۰ به ۲.۹ درصد رسیده است.

بخش پولی

ضریب فزآینده نقدینگی:

روند ضریب فزآینده نقدینگی

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

- ضریب فزآینده نقدینگی در طول یک سال منتهی به تیرماه ۱۴۰۱ با رشد ۱۲/۳ درصد به ۸/۰۴ واحد رسید که نسبت به انتهای سال ۱۴۰۰ افزایش ۰/۵ درصدی را تجربه کرده است.
- بنابراین هر واحد پول پر قدرت در انتهای تیرماه ۱۴۰۱ با ضریب فزآینده‌ای معادل ۸/۰۴ واحد به نقدینگی تبدیل شده است.

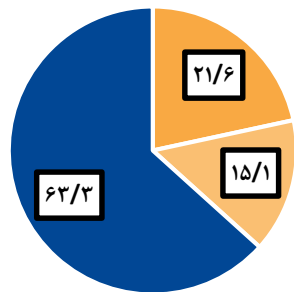
بخش پولی

دارایی و بدهی های سیستم بانکی:

دارایی سیستم بانکی به غیر از اقلام زیر خط (هزار میلیارد ریال - درصد - واحد درصد)

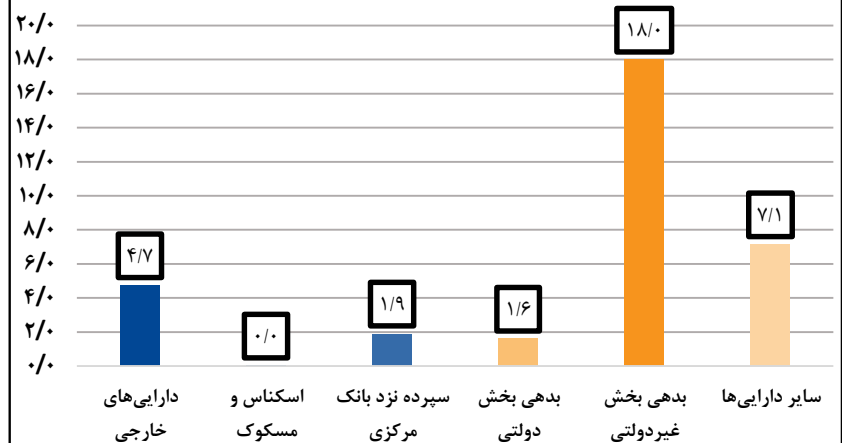
درصد تغییر تیر ۱۴۰۱ به		سهم بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی			مانده در پایان دوره			شرح / سال
تیر ۱۴۰۰	اسفند ۱۴۰۰	غیردولتی و غیربانکی	تخصصی دولتی	تجاری دولتی	تیر ۱۴۰۰	اسفند ۱۴۰۰	تیر ۱۴۰۱	
۳۳/۳	۴/۰	۵۳,۱۵۹/۵	۱۲,۶۵۶/۱	۱۸,۱۵۳/۳	۶۲,۹۸۱/۵	۸۰,۷۴۶/۶	۸۳,۹۶۸/۹	دارایی ها (به غیر از اقلام زیر خط)
۲۲/۰	۱/۷	۱۰,۱۸۳/۹	۳,۹۷۵/۰	۲,۳۸۴/۶	۱۳,۵۶۴/۷	۱۶,۲۶۷/۵	۱۶,۵۴۳/۵	دارایی های خارجی
۳/۳	-۱۵/۳	۵۰/۹	۱۲/۸	۳۰/۴	۹۱/۳	۱۱۱/۱	۹۴/۱	اسکناس و مسکوک
۲۷/۳	۹/۶	۳,۸۳۶/۶	۳۸۳/۴	۱,۳۳۱/۲	۴,۳۶۱/۶	۵,۰۶۴/۳	۵,۵۵۱/۲	سپرده نزد بانک مرکزی
۲۲/۷	۱۳/۸	۲,۸۴۴/۴	۹۳۶/۰	۱,۶۵۹/۹	۴,۴۲۶/۳	۴,۷۷۱/۸	۵,۴۳۰/۳	بدهی بخش دولتی
۴۲/۱	۶/۸	۲۴,۴۹۶/۱	۵,۶۳۶/۰	۸,۰۶۷/۴	۲۶,۸۷۶/۷	۳۵,۷۵۸/۴	۳۸,۱۹۹/۵	بدهی بخش غیردولتی
۳۲/۹	-۳/۳	۱۱,۷۴۷/۶	۱,۷۲۲/۹	۴,۶۷۹/۸	۱۳,۶۶۱/۰	۱۸,۷۷۳/۵	۱۸,۱۵۰/۳	سایر دارایی ها

سهم انواع بانک ها از مانده دارایی ها و بدهی ها در تیر ۱۴۰۱

■ غیردولتی و غیربانکی ■ تجاری دولتی ■ تخصصی دولتی

سهم اجزاء از رشد نقطه به نقطه دارایی ها در تیر ۱۴۰۱

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

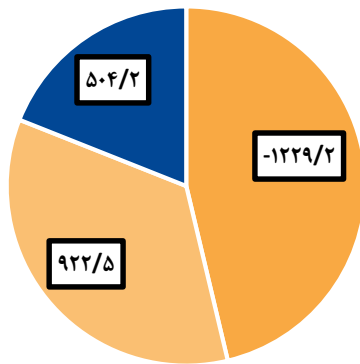
بخش پولی

دارایی و بدهی‌های سیستم بانکی:

بدهی سیستم بانکی به غیر از اقلام زیر خط (هزار میلیارد ریال - درصد - واحد درصد)

درصد تغییر تیر ۱۴۰۱ به		سهام بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی			مانده در پایان دوره			شرح / سال
تیر ۱۴۰۰	اسفند ۱۴۰۰	غیردولتی و غیربانکی	تخصیصی دولتی	تجاری دولتی	تیر ۱۴۰۰	اسفند ۱۴۰۰	تیر ۱۴۰۱	
۳۳/۳	۴/۰	۵۳,۱۵۹/۵	۱۲,۶۵۶/۱	۱۸,۱۵۳/۳	۶۲,۹۸۱/۵	۸۰,۷۴۶/۶	۸۳,۹۶۸/۹	بدهی‌ها (به غیر از اقلام زیر خط)
۳۷/۷	۸/۸	۳۴,۱۱۰/۹	۴,۷۵۲/۲	۱۲,۷۵۳/۳	۳۷,۴۷۸/۱	۴۷,۴۶۰/۱	۵۱,۶۱۶/۴	سپرده‌های بخش غیردولتی
۴۹/۳	۲۰/۵	۷۵۲/۱	۵۱۴/۲	۴۹۶/۴	۱,۱۸۱/۰	۱,۴۶۲/۷	۱,۷۶۲/۷	بدهی به بانک مرکزی
-۲/۳	-۰/۵	۵۶/۷	۱۷۲/۱	۲۳۱/۷	۴۷۱/۴	۴۶۳/۰	۴۶۰/۵	وام‌ها و سپرده‌های بخش دولتی
-۶۱/۱	-۲۱۹/۸	۵۰۴/۲	۹۲۲/۵	-۱,۲۲۹/۲	۵۰۷/۷	-۱۶۴/۸	۱۹۷/۵	حساب سرمایه
۱۷/۵	۱/۲	۸,۱۳۶/۷	۳,۳۲۸/۸	۲,۲۱۲/۴	۱۱,۶۴۱/۱	۱۳,۵۱۱/۵	۱۳,۶۷۷/۹	وام‌ها و سپرده‌های ارزی
۳۸/۹	-۹/۸	۹,۵۹۸/۹	۲,۹۶۶/۳	۳,۶۸۸/۷	۱۱,۷۰۲/۲	۱۸,۰۱۴/۱	۱۶,۲۵۳/۹	سایر بدهی‌ها

حساب سرمایه

غیردولتی و غیربانکی ■ تخصیصی دولتی ■ تجاری دولتی

سهم اجزاء از رشد نقطه‌به‌نقطه بدهی‌ها در تیر ۱۴۰۱

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

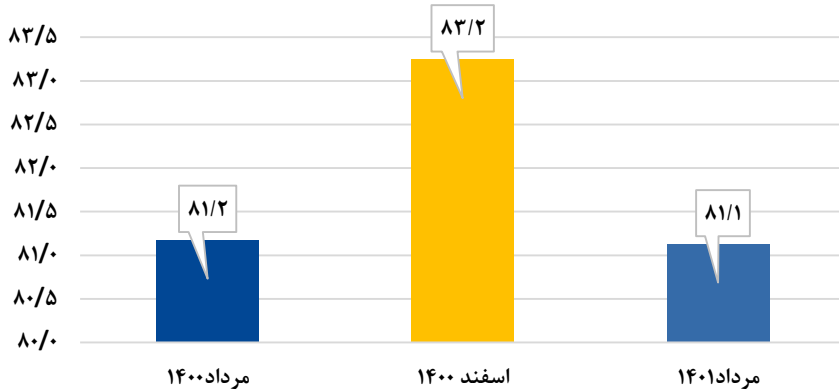
بخش پولی

مانده تسهیلات و سپرده‌ها:

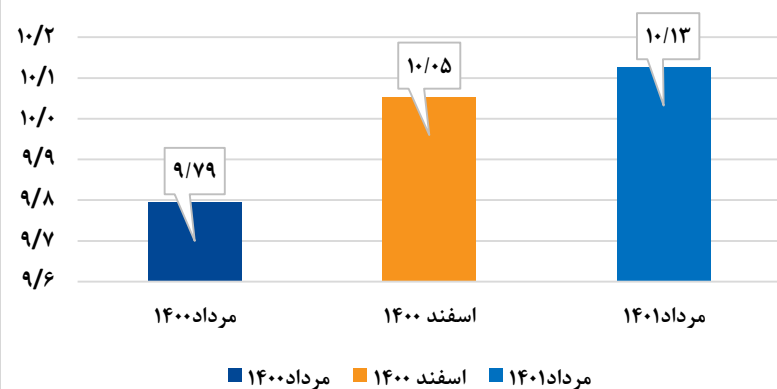
مانده تسهیلات و سپرده‌های ریالی و ارزی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری در پایان دوره

درصد تغییرات مرداد ۱۴۰۱ به	شرح / سال							
	مرداد ۱۴۰۰	اسفند ۱۴۰۰	۱۳۹۷	۱۳۹۸	۱۳۹۹	مرداد ۱۴۰۰	اسفند ۱۴۰۰	مرداد ۱۴۰۱
۳۴/۹	۸/۳	۱۵,۰۹۰/۳	۱۹,۳۵۵/۸	۲۷,۹۳۲/۷	۳۳,۲۴۳/۶	۴۱,۴۱۸/۳	۴۴,۸۵۰/۱	تسهیلات (هزار میلیارد ریال)
۳۵/۵	۱۱/۲	۲۰,۶۷۳/۴	۲۷,۱۶۲/۸	۳۸,۷۵۴/۶	۴۵,۳۹۸/۹	۵۵,۳۱۵/۶	۶۱,۵۱۲/۹	سپرده‌ها (هزار میلیارد ریال)
۳۵/۰	۱۱/۱	۱۸,۵۶۸/۳	۲۴,۳۸۱/۱	۳۴,۸۲۴/۰	۴۰,۹۵۲/۱	۴۹,۷۵۴/۱	۵۵,۲۸۴/۰	سپرده‌ها پس از کسر سپرده قانونی (هزار میلیارد ریال)
۳/۴	۰/۷	۱۰/۱۸	۱۰/۲۴	۱۰/۱۴	۹/۷۹	۱۰/۰۵	۱۰/۱۳	نسبت ذخیره قانونی (درصد)
-۰/۱	-۲/۵	۸۱/۳	۷۹/۴	۸۰/۲	۸۱/۲	۸۳/۲	۸۱/۱	نسبت تسهیلات به سپرده‌ها پس از کسر سپرده قانونی (درصد)

نسبت تسهیلات به سپرده‌ها پس از کسر سپرده قانونی (درصد)

نسبت ذخیره قانونی (درصد)

مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، گزیده آمارهای اقتصادی

- مانده کل تسهیلات اعطاشده سیستم بانکی در پایان مردادماه ۱۴۰۱ با ۳۴/۹ درصد و ۸/۳ درصد رشد نسبت به مردادماه و اسفندماه سال ۱۴۰۰ به ۴۴,۸۵۰/۱ هزار میلیارد ریال رسید.
- رشد مانده سپرده‌های بانک‌ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی طی این مدت به ترتیب ۳۵/۵ درصد و ۱۱/۲ درصد بوده و به رقم ۶۱,۵۱۲/۹ هزار میلیارد ریال رسیده است.
- نسبت تسهیلات به سپرده (پس از کسر سپرده قانونی) با کاهش ۰/۱ واحد درصد از ۸۱/۲ درصد در انتهای مرداد ۱۴۰۰ به ۸۱/۱ درصد در انتهای مردادماه ۱۴۰۱ رسید. از طرفی، در پنج ماه نخست ۱۴۰۱ این نسبت کاهش ۲/۵ واحد درصد را نسبت به اسفندماه ۱۴۰۰ تجربه کرده است.
- علاوه بر این، نسبت ذخیره قانونی در یک سال منتهی به پایان مردادماه ۱۴۰۱، افزایش ۳/۴ درصدی داشته است و از ۹/۷۹ درصد در مردادماه ۱۴۰۰ به ۱۰/۱۳ درصد در انتهای مردادماه ۱۴۰۱ رسیده است.

عملکرد مالی دولت

عملکرد درآمدهای عمومی و هزینه‌های جاری:

عملکرد درآمدهای عمومی و هزینه‌های جاری دولت در ۴ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱ (هزار میلیارد ریال-درصد)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۴۰۱	مصوب چهار دوازدهم	عملکرد چهار ماه ۱۴۰۱	نسبت عملکرد به مصوب چهار	سهم اجزاء از عملکرد منابع و مصارف عمومی در چهار ماه نخست سال ۱۴۰۱
درآمدهای عمومی	۶,۹۹۶/۰	۲,۳۳۲/۰	۱,۸۸۱/۳	۸۰/۷	۶۵/۳
درآمد مالیاتی	۵,۶۱۷/۰	۱,۸۷۲/۳	۱,۵۱۶/۶	۸۱/۰	۵۲/۶
سایر درآمدها	۱,۳۷۹/۰	۴۵۹/۷	۳۶۴/۷	۷۹/۳	۱۲/۷
هزینه جاری	۹,۹۹۰/۱	۳,۳۳۰/۰	۲,۴۳۰/۹	۷۳/۰	۷۹/۳
تراز عملیاتی	-۲,۹۹۴/۱	-۹۹۸/۰	-۵۴۹/۶	۵۵/۱	

مأخذ: اخبار گزارش دیوان محاسبات کشور، انتشار گزارش تفریح دو چهار ماهه از بودجه سال ۱۴۰۱، اظهارات مدیرکل دفتر مطالعات بخش عمومی وزارت اقتصاد و محاسبات تحقیق.

- در چهارماه نخست سال جاری، حدود ۱.۵۱۶/۰ هزار میلیارد ریال درآمدهای مالیاتی محقق شده است که نشان‌دهنده تحقق ۸۱/۰ درصدی نسبت به مصوب چهار ماهه قانون بودجه ۱۴۰۱ است.
- علاوه بر این، سایر درآمدها که شامل درآمد حاصل از مالکیت و فروش کالا و خدمات می‌شود، درصد تحقق حدود ۷۹ درصدی را ثبت کرده است. در این میان، عملکرد سود سهام شرکت‌های دولتی حدود ۷۰ هزار میلیارد ریال عنوان شده است که نسبت به مصوب ۴ ماهه (۸۶ هزار میلیارد ریال) درصد تحقق ۸۱ درصدی را ثبت کرده است.
- از طرفی، هزینه‌کرد جاری دولت، به حدود ۲.۴۳۰/۹ هزار میلیارد ریال رسیده است که نسبت به رقم مصوب، تحقق ۷۳/۰ درصدی (براساس عملکرد دومه) را ثبت کرد.
- بر این اساس، کسری تراز عملیاتی در این دوره به ۵۴۹/۶ هزار میلیارد ریال بالغ شده است. بدین معنی است که حدود ۲۳ درصد از هزینه‌های جاری دولت توسط درآمدهای پایدار دولت پوشش داده نشده است و از سایر مسیرهای جبران کسری بودجه تأمین شده است.

عملکرد مالی دولت

عملکرد واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای:

عملکرد واگذاری و تملک دارایی‌های سرمایه‌ای در ۴ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱ (هزار میلیارد ریال - درصد)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۴۰۱	مصوب چهار دوازدهم ماه ۱۴۰۱	عملکرد چهار ماه ۱۴۰۱	نسبت عملکرد به مصوب چهار ماهه سال ۱۴۰۱	سهم اجزاء از عملکرد منابع و مصارف عمومی در چهار ماه نخست سال ۱۴۰۱
واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۵,۱۷۶/۵	۱,۷۲۵/۵	۶۶۰/۶	۳۸/۳	۲۲/۹
نفت و فرآورده‌های نفتی	۴,۹۱۰/۵	۱,۶۳۶/۸	۶۶۰/۰	۴۰/۳	۲۲/۹
فروش و واگذاری اموال منقول و غیر منقول و طرح تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۲۶۶/۰	۸۸/۷	۰/۶	۰/۷	۰/۰
تملک دارایی‌های سرمایه‌ای	۲,۵۹۸/۷	۸۶۶/۲	۲۴۵/۶	۲۸/۴	۸/۰
خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای	۲,۵۷۷/۸	۸۵۹/۳	۴۱۵/۰	۴۸/۳	

مأخذ: اخبار گزارش دیوان محاسبات کشور، انتشار گزارش تفریغ دو و چهار ماهه از بودجه سال ۱۴۰۱، اظهارات مدیرکل دفتر مطالعات بخش عمومی وزارت اقتصاد و محاسبات تحقیق.

- سهم واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای از منابع عمومی در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ به حدود ۳۰ درصد رسید، اما عملکرد چهار ماه ۱۴۰۱ حکایت از تحقق ۲۲/۹ درصدی نسبت به رقم مصوب دارد.
- درآمدهای نفتی در قانون بودجه ۱۴۰۱ بر اساس فروض همچون ۱۰۴۰۰ هزار بشکه در روز صادرات نفت خام و میعانات و همچنین خوراک پتروشیمی‌ها، قیمت ۷۰/۰ دلار و نرخ تسعیر ۲۳۰ هزار ریالی برآورد گردید.
- عملکرد درآمدهای نفتی در ۴ ماه نخست سال ۱۴۰۱ حدود ۶۶۰ هزار میلیارد ریال عنوان شده است. نسبت عملکرد به مصوب چهار ماهه حدود ۴۰/۳ درصد برآورد شده است.
- عملکرد طرح‌های عمرانی در این مدت ۲۸ درصد نسبت به رقم مصوب محاسبه شده است. تملک دارایی‌های سرمایه‌ای به عنوان سرمایه‌گذاری بخش دولتی قلمداد می‌شود و در این مدت سهم ۸ درصد را از مصارف عمومی داشته است.
- در نهایت، خالص واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای مثبت ۴۱۵ هزار میلیارد ریال را ثبت کرده است که به عنوان تأمین مالی هزینه‌های جاری دولت نقش ایفا کرده است.

عملکرد مالی دولت

عملکرد واگذاری و تملک دارایی‌های مالی:

عملکرد واگذاری و تملک دارایی‌های مالی در ۴ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱ (هزار میلیارد ریال-درصد)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۴۰۱	مصوب چهارم دوازدهم	عملکرد چهار ماه ۱۴۰۱	نسبت عملکرد به مصوب چهار ماهه سال ۱۴۰۱	سهم اجزاء از عملکرد منابع
واگذاری دارایی‌های مالی	۱,۷۶۶/۴	۵۸۸/۸	۳۳۹/۴	۵۷/۶	۱۱/۸
فروش و واگذاری اوراق مالی اسلامی	۱,۰۳۰/۰	۳۴۳/۳	۳۳۰/۰	۹۶/۱	۱۱/۵
واگذاری شرکت‌های دولتی	۷۱۰/۰	۲۳۶/۷	۰/۶	۰/۲	۰/۰
دریافت اصل وام‌ها، استفاده از تسهیلات خارجی و برگشتی‌های سال‌های قبل	۲۶/۴	۸/۸	۸/۸	۱۰۰/۰	۰/۳
تملک دارایی مالی	۱,۳۵۰/۱	۴۵۰/۰	۳۹۰/۰	۸۶/۷	۱۲/۷
خالص واگذاری دارایی‌های مالی	۴۱۶/۳	۱۳۸/۸	-۵۰/۶	-۳۶/۵	

مأخذ: اخبار گزارش دیوان محاسبات کشور، انتشار گزارش تفریغ دو چهار ماهه از بودجه سال ۱۴۰۱، اظهارات مدیرکل دفتر مطالعات بخش عمومی وزارت اقتصاد و محاسبات تحقیق.

- در سال‌های اخیر همواره واگذاری دارایی‌های مالی نقش کلیدی را در تأمین مالی بودجه دولت داشته است. در چهار ماهه‌ی ابتدایی سال ۱۴۰۱، نسبت عملکرد به مصوب حدود ۵۷/۶ درصدی را ثبت کرده است. با توجه به عدم اعطای مجوز برداشت از صندوق توسعه ملی از سوی رهبری، در فرآیند تبدیل لایحه به قانون این ردیف بودجه‌ای توسط مجلس شورای اسلامی حذف شد و تأمین مالی از این ناحیه صورت نگرفته است.
- همچنین، انتشار اوراق بدهی دولت در چهار ماهه ابتدایی سال ۱۴۰۱ براساس اظهارات مقامات وزارت اقتصاد ۳۳۰ هزار میلیارد ریال بوده است که ۲۳۰ هزار میلیارد ریال آن را اوراق نقدی و بقیه را اسناد خزانه اسلامی تشکیل می‌دهد.
- اگر چه جهت تراز کسری شکلی منابع و مصارف بودجه عمومی در سال‌های اخیر در فرآیند بودجه‌ریزی (لایحه و قانون) ارقام قابل توجهی برای ردیف واگذاری شرکت‌های دولتی ثبت می‌شود، اما در طول سال عملکرد جزئی دارد که به گواه گزارش ۴ ماهه سازمان خصوصی سازی، عملکرد چهار ماهه در سال جاری، حدود ۰/۶ هزار میلیارد ریال ثبت شده است.
- در نهایت، خالص واگذاری دارایی مالی در این مدت نه تنها عامل تأمین کسری بودجه دولت نبوده، بلکه به عنوان کسری بودجه نقش بازی کرده است و برابر با منفی ۵۰/۶ هزار میلیارد ریال ثبت شده است. با توجه به انتشار گسترده اوراق بدهی دولت در سال‌های اخیر، تملک دارایی مالی در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ به رقم ۱.۳۵۰/۱ هزار میلیارد ریال افزایش یافته است.

عملکرد مالی دولت

عملکرد منابع و مصارف عمومی:

عملکرد کل منابع و مصارف در ۴ ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱ (هزار میلیارد ریال-درصد)

عنوان	قانون بودجه سال ۱۴۰۱	مصوب چهار دوازدهم	عملکرد چهار ماه ۱۴۰۱	نسبت عملکرد به مصوب چهار ماهه سال ۱۴۰۱	سهم اجزاء از عملکرد منابع و مصارف عمومی در چهار ماه نخست سال ۱۴۰۱
کل منابع	۱۳,۹۳۸/۸	۴,۶۴۶/۳	۲,۸۸۰/۷	۶۲/۰	۱۰۰/۰
کل مصارف	۱۳,۹۳۸/۸	۴,۶۴۶/۳	۳,۰۶۶/۵	۶۶/۰	۱۰۰/۰
کسری تراز شکلی بودجه	۰/۰	۰/۰	-۱۸۵/۸		

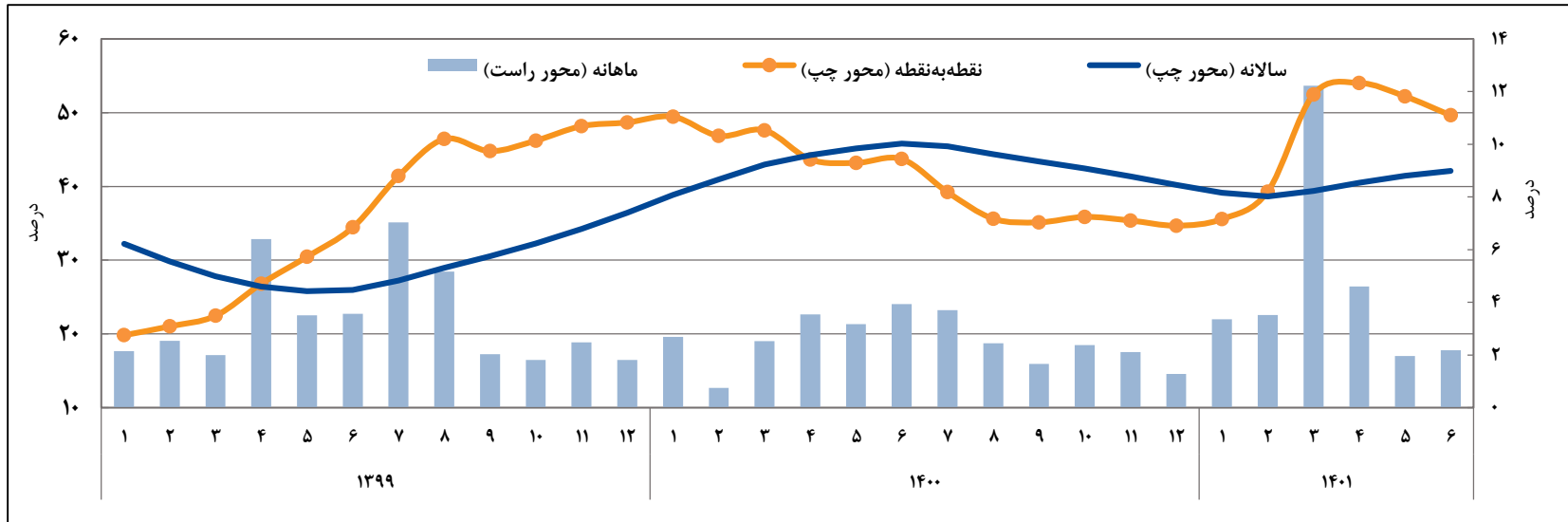
مأخذ: اخبار گزارش دیوان محاسبات کشور، انتشار گزارش تفریح دو و چهار ماهه از بودجه سال ۱۴۰۱، اظهارات مدیرکل دفتر مطالعات بخش عمومی وزارت اقتصاد و محاسبات تحقیق.

- بر این اساس، کل منابع و مصارف عمومی دولت در ۴ ماه نخست سال ۱۴۰۱ به ترتیب برابر با ۲,۸۸۰/۷ هزار میلیارد ریال و ۳,۰۶۶/۵ هزار میلیارد ریال بوده است. نسبت عملکرد منابع عمومی به رقم مصوب چهار ماهه قانون بودجه در سال ۱۴۰۱ معادل ۶۲/۰ درصد است. از طرفی نسبت عملکرد مصارف عمومی به رقم مصوب چهارماهه معادل ۶۶/۰ درصد است. اختلاف ۴/۰ واحد درصدی منابع و مصارف عمومی موجب کسری تراز شکلی شده است.
- افزایش حقوق و دستمزد شاغلین دستگاه‌های مشمول قانون خدمات کشوری و مشمول نظام پرداخت به منظور ترمیم حقوق و دستمزد شاغلان در سال ۱۴۰۱؛ بدین منظور، براساس اظهارات عضو کمیسیون برنامه و بودجه مجلس، مجموعاً حدود ۱ میلیون تومان (یک میلیون و پنج هزار تومان) به پایه حقوق شاغلان افزوده می‌شود. علاوه بر این موضوع برای شاغلین حق عائله مندی و حق اولاد هم به ترتیب ۵۰ و ۱۰۰ درصد افزایش پیدا می‌کند. همچنین حقوق بازنشستگان ۹۰۰ هزار تومان به طور ثابت برای همه افزوده می‌شود به علاوه ۵ درصد حقوق شان مازاد بر مبلغ ثابت ۹۰۰ هزار تومان اضافه می‌شود. البته حق عائله مندی و حق اولاد هم که برای بازنشستگان افزایش پیدا می‌کند.
- بار مالی افزایش حقوق ۵۰ تا ۵۴ هزار میلیارد تومان برآورد شده است. منابعی از جمله تحقق صددرصدی حقوق ورودی واردات خودرو (۱۸۸/۵ هزار میلیارد ریال)، فروش خودروهای مزایده‌ای، حقوق معادن، استفاده از اعتبارات عمرانی و اخذ مجوز از رهبری در راستای برداشت از سهم ۴۰ درصدی صندوق توسعه ملی.
- براساس بخشنامه بودجه سال ۱۴۰۲؛ رویکردها و سیاست‌های کلان بودجه سال ۱۴۰۲ شامل ایجاد ثبات اقتصادی (تداوم رشد با ثبات اقتصادی، کنترل تورم)، عدالت محوری، کارآمدسازی نظام حکمرانی و اصلاح ساختار بودجه است.

بخش تورم

نرخ تورم:

تورم شاخص قیمت مصرف‌کننده خانوارهای کشور (درصد)

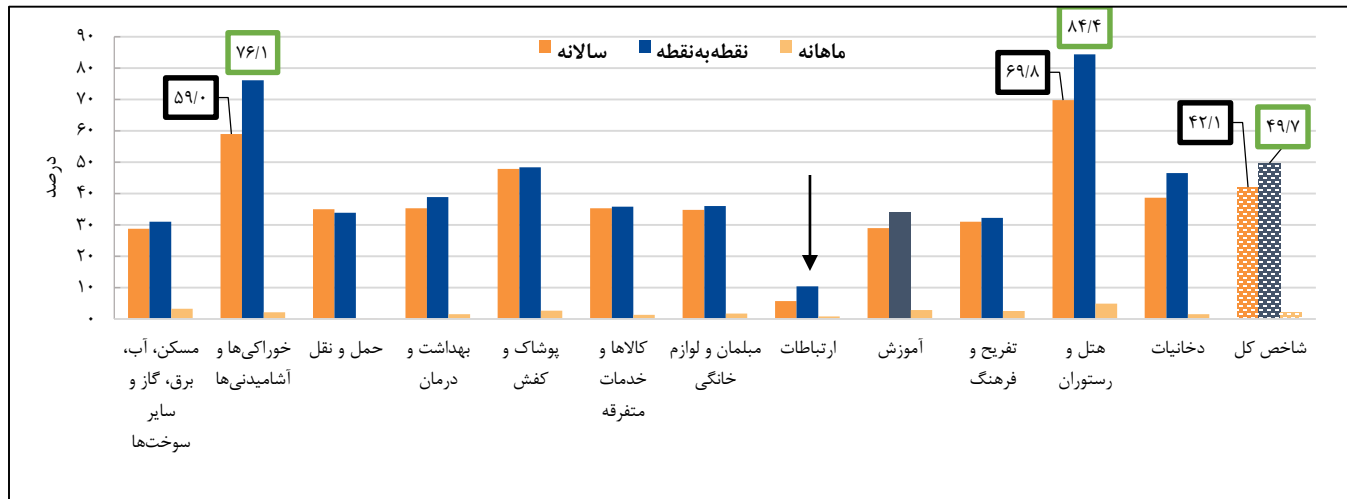
مأخذ: مرکز آمار ایران، گزارش شاخص بهای مصرف‌کننده، شماره‌های مختلف

- عدد شاخص قیمت مصرف‌کننده (۱۳۹۵=۱۰۰) برای خانوارهای کل کشور، در شهریورماه سال ۱۴۰۱ به ۵۲۵/۴ رسید که نسبت به ماه مشابه سال گذشته ۴۹/۷ درصد افزایش نشان می‌دهد. نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه در فصل تابستان سال ۱۴۰۱ روند نزولی را تجربه کرد و در شهریورماه سال ۱۴۰۱ در محدوده ۴۹/۷ درصد قرار گرفت که نسبت به خردادماه ۱۴۰۱ کاهش ۲/۸ واحد درصدی را نشان می‌دهد.
- از طرفی، نرخ تورم سالانه در انتهای تابستان سال جاری نسبت به انتهای فصل بهار با افزایش ۲/۷ واحد درصدی روبه‌رو شده است. اگرچه در نیمه دوم سال ۱۴۰۰ و فصل نخست سال ۱۴۰۱ روند نرخ تورم سالانه نزولی بود تا نرخ تورم سالانه در انتهای اسفندماه ۱۴۰۰ و خردادماه ۱۴۰۱ به ترتیب با کاهش ۵/۶ واحد درصدی و ۶/۴ واحد درصدی نسبت به شهریورماه سال ۱۴۰۰، به ۴۰/۲ درصد و ۳۹/۴ درصد برسد، اما در فصل تابستان ۱۴۰۱ این روند معکوس شد و به ترتیب با افزایش ۱/۹ واحد درصدی و ۲/۷ واحد درصد نسبت به اسفندماه ۱۴۰۰ و خردادماه سال جاری به ۴۲/۱ درصد رسید.
- نرخ تورم ماهانه با ۰/۲ واحد درصد افزایش نسبت به مردادماه سال ۱۴۰۱، به ۲/۲ درصد رسید. بررسی نرخ تورم ثبت‌شده در این ماه و مقایسه این رقم با ماه‌های قبل در سال جاری نشان می‌دهد که شهریور ۱۴۰۱ پس از مردادماه کمترین تورم ماهانه را ثبت کرده است.
- بخش عمده افزایش نرخ تورم در خردادماه سال جاری ناشی از تصمیم به حذف ارز ترجیحی (۴۲۰۰۰ ریالی به ازای هر دلار) بوده است. آنچه که در قالب افزایش قیمت‌ها حادث شده در واقع تورم پنهانی بود که به دلیل پرداخت ارز ۴۲۰۰۰ ریالی در کالاها پنهان بود و با حذف ارز ترجیحی این تورم نمایان شد.

بخش تورم

نرخ‌های تورم بر حسب گروه‌های اصلی:

نرخ تورم شاخص قیمت کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور بر حسب بخش‌های اصلی در شهریور ۱۴۰۱ (درصد)

عنوان	نرخ تورم			ضریب اهمیت
	ماهانه	نقطه به نقطه	سالانه	
مسکن، آب، گاز و سایر سوخت‌ها	۳/۳	۳۱/۰	۲۸/۸	۳۵/۵
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۲/۲	۷۶/۱	۵۹/۰	۲۶/۶
حمل و نقل	۰/۲	۲۳/۹	۳۵/۰	۹/۴
بهداشت و درمان	۱/۵	۳۸/۹	۲۵/۳	۷/۱
پوشاک و کفش	۲/۷	۴۸/۴	۴۷/۹	۴/۸
کالاها و خدمات متفرقه	۱/۳	۳۵/۸	۳۵/۳	۴/۲
مبلمان و لوازم خانگی	۱/۸	۳۶/۰	۳۴/۸	۳/۹
ارتباطات	۰/۸	۱۰/۴	۵/۷	۲/۹
آموزش	۲/۹	۳۴/۱	۲۹/۰	۱/۹
تفریح و فرهنگ	۲/۶	۳۲/۳	۳۱/۰	۱/۷
هتل و رستوران	۴/۹	۸۴/۴	۶۹/۸	۱/۴
دخانیات	۱/۶	۴۶/۶	۳۸/۷	۰/۶
شاخص کل	۲/۲	۴۹/۷	۴۲/۱	۱۰۰/۰

مأخذ: مرکز آمار ایران، گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده، شهریور ۱۴۰۱

بخش تورم

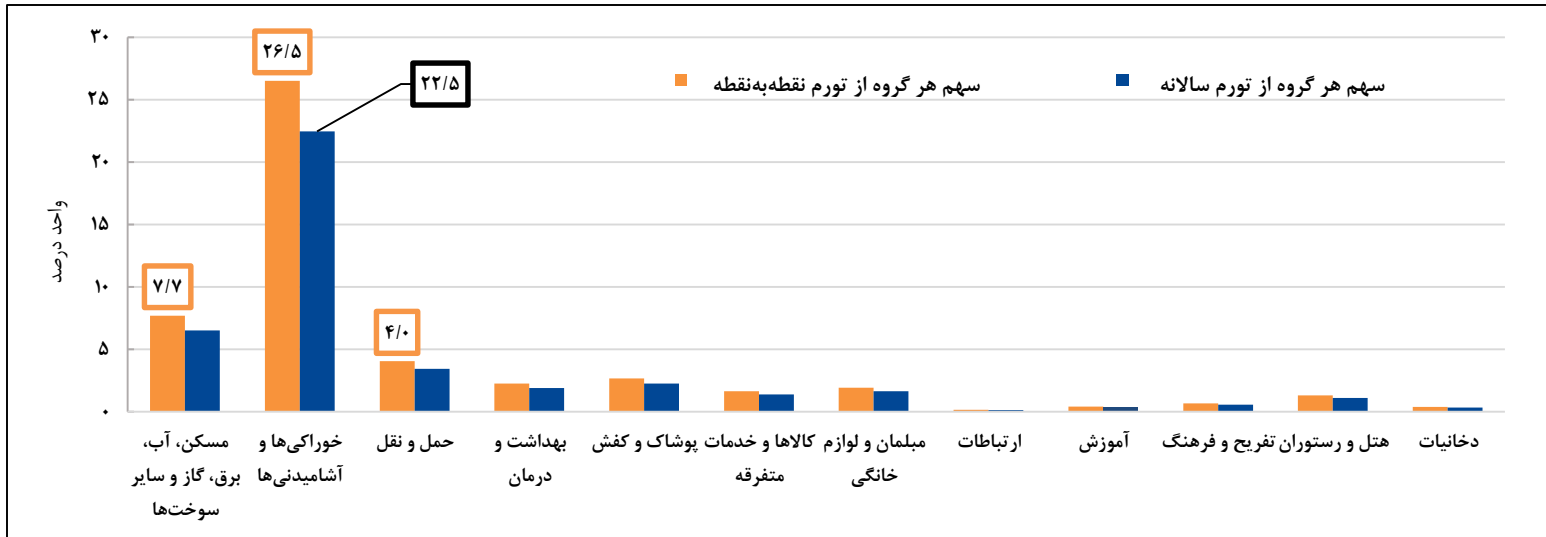
نرخ‌های تورم بر حسب گروه‌های اصلی:

- از بین ۱۲ بخش عمده سبد مصرفی خانوارهای کشور، چهار بخش «مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها»، «خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها»، «حمل و نقل» و «بهداشت و درمان» به ترتیب دارای بیشترین وزن (ضریب اهمیت) بوده، به طوری که ۷۸/۷ درصد از وزن سبد کالاها و خدمات مصرفی خانوارهای کشور متعلق به این چهار گروه است.
- در میان بخش‌های اصلی سبد مصرفی خانوار در محاسبات شاخص قیمت مصرف‌کننده، بیشترین نرخ تورم سالانه و نقطه‌به‌نقطه به ترتیب با ۶۹/۸ درصد و ۸۴/۴ درصد مربوط به بخش هتل و رستوران و کمترین آن‌ها نیز با ۵/۷ درصد و ۱۰/۴ درصد متعلق به گروه ارتباطات بوده است.
- بیشترین نرخ تورم ماهانه را گروه هتل و رستوران با ۴/۹ درصد ثبت کرده که ۲/۷ واحد درصد از افزایش ماهانه شاخص کل قیمت مصرف‌کننده بیشتر است. از طرفی، گروه حمل و نقل در این ماه کمترین رشد قیمتی (۰/۲ درصدی) را در میان گروه‌های عمده داشته است.
- گروه مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها شامل اجاره، خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی و آب، برق و سوخت می‌باشد. در این میان، زیربخش اجاره بیشترین نرخ تورم ماهانه (۳/۵ درصد) را تجربه کرد. این در حالی است که زیربخش خدمات نگهداری کمترین نرخ تورم ماهانه (۱/۳ درصد) را ثبت کرد. همچنین، نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه زیربخش خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی بیشترین مقدار (۵۱/۰ درصد) ثبت شد و کمترین آن متعلق به آب، برق و سوخت (۱۷/۳ درصد) می‌باشد.
- بالاترین نرخ تورم در شهریورماه سال ۱۴۰۱ مربوط به گروه کالاهای غیرخوراکی و خدمات بوده است. این گروه رشد ۲/۲ درصدی قیمت‌ها را نسبت به مردادماه سال ۱۴۰۱ تجربه کرد، در حالی که کالاهای خوراکی، آشامیدنی‌ها و دخانیات با رشد قیمت ماهانه ۲/۱ درصدی مواجه شدند.
- از طرفی، گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده مرکز آمار در شهریورماه سال ۱۴۰۱ از رشد سریع‌تر قیمت کالاها در مقایسه با خدمات حکایت دارد که به ترتیب نرخ تورم سالانه ۴۷/۹ درصدی و ۳۲/۱ درصدی را به ثبت رساندند.
- در این میان کالاهای بادوام و کالاهای کم‌دوام به ترتیب نرخ تورم ماهانه منفی ۰/۱ درصدی و ۲/۳ درصدی را ثبت کردند. این در حالی است که کالاهای بی‌دوام نرخ تورم ماهانه ۲/۲ درصد را تجربه کردند. با توجه به وزن بالای این کالاها (۴۰/۳ درصدی از ۵۰/۸ درصدی کل کالاها)، نرخ تورم ماهانه کل کالاها در حدود ۱/۹ درصد در انتهای شهریورماه ۱۴۰۱ قرار گرفت.

بخش تورم

سهم هر گروه از تورم نقطه‌به‌نقطه و سالانه:

سهم گروه‌های عمده از تورم نقطه‌به‌نقطه و سالانه (واحد درصد)

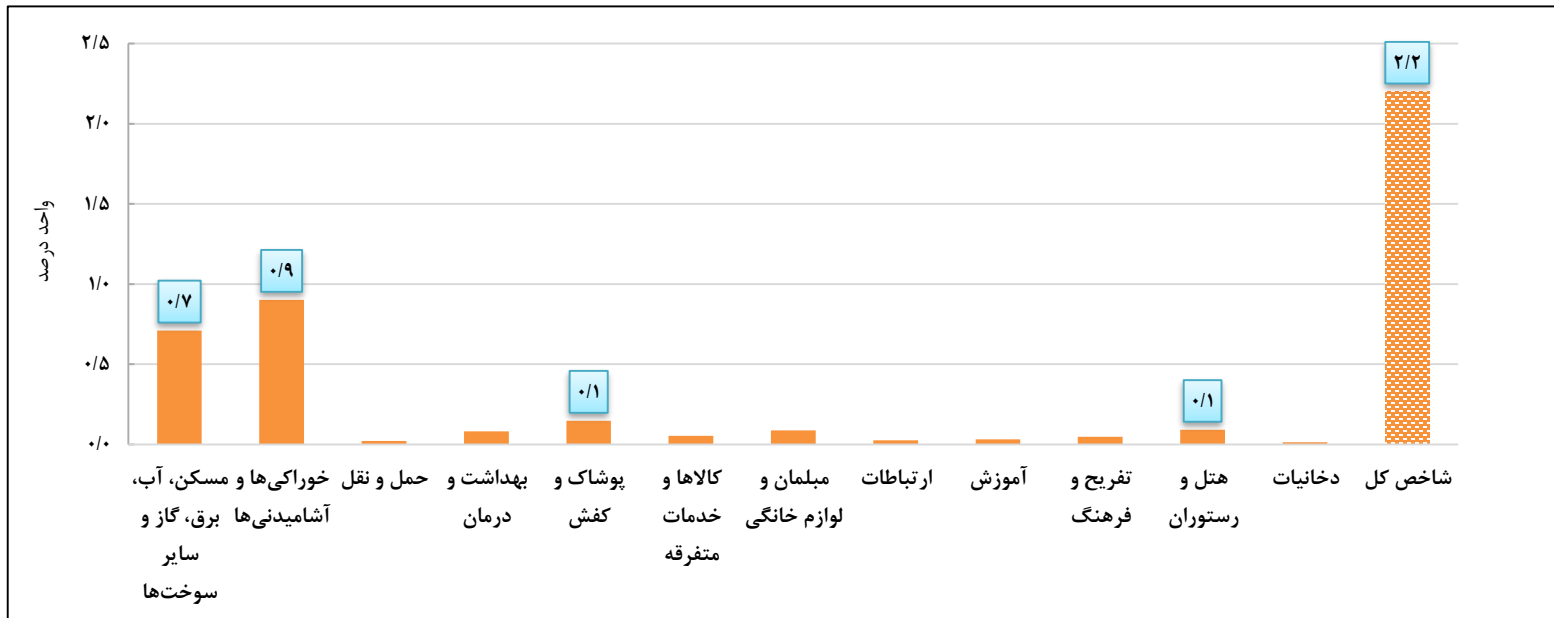
مأخذ: مرکز آمار ایران، گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده، شهریور ۱۴۰۱

- مهم‌ترین عوامل مشارکت‌کننده در نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه گروه خوراکی و آشامیدنی‌های با سهم ۲۶/۵ واحد درصدی، مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها با سهم ۷/۷ واحد درصد، حمل و نقل با سهم ۴/۰ واحد درصد، پوشاک و کفش با سهم ۲/۷ واحد درصد، بهداشت و درمان با سهم ۲/۳ واحد درصد و لوازم خانگی با سهم ۱/۹ واحد درصد و در مجموع با سهم حدود ۴۵/۱ واحد درصد می‌باشند.
- همچنین، مهم‌ترین عوامل مشارکت‌کننده در نرخ تورم سالانه گروه خوراکی و آشامیدنی‌های با سهم ۲۲/۵ واحد درصدی، مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها با سهم ۶/۵ واحد درصد، حمل و نقل با سهم ۳/۴ واحد درصد، پوشاک و کفش با سهم ۲/۳ واحد درصد، بهداشت و درمان با سهم ۱/۹ واحد درصد و لوازم خانگی با سهم ۱/۶ واحد درصد و در مجموع با سهم حدود ۳۸/۲ واحد درصد می‌باشند.

بخش تورم

سهام هر گروه از تورم ماهانه:

سهام گروه‌های عمده از تورم ماهانه در شهریورماه ۱۴۰۱

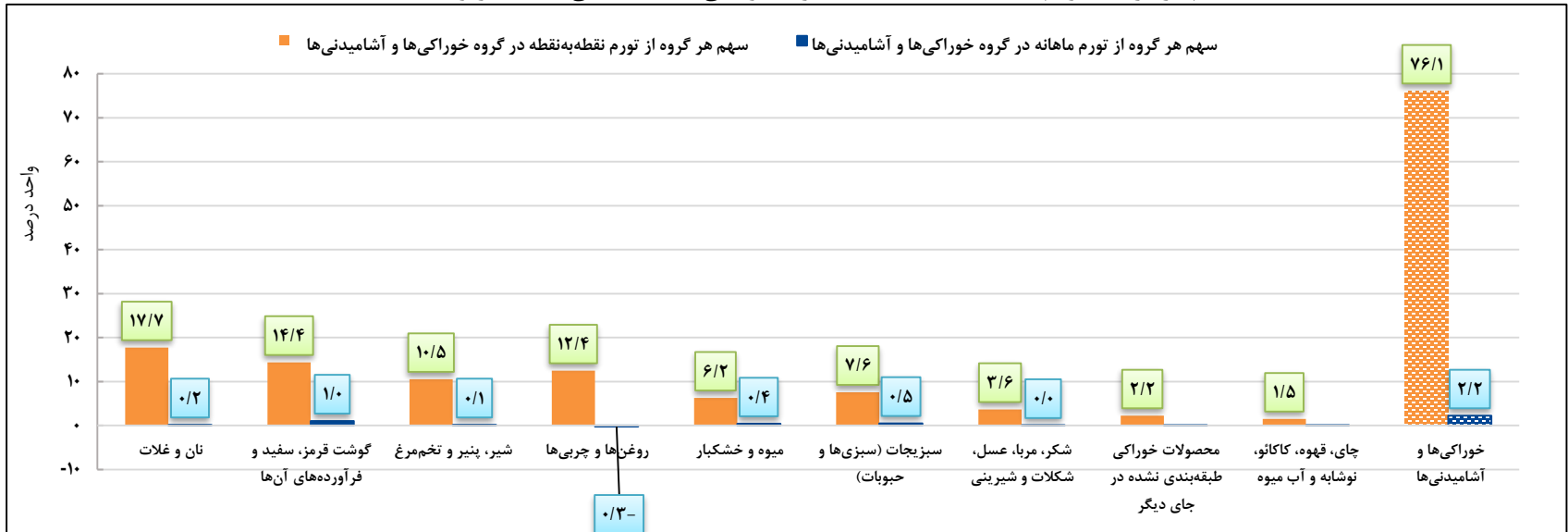
مأخذ: مرکز آمار ایران، گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده، شهریور ۱۴۰۱

- مهم‌ترین عامل مشارکت‌کننده در نرخ تورم ماهانه شهریورماه سال ۱۴۰۱ گروه خوراکی و آشامیدنی‌های با سهم ۰/۹ واحد درصدی است.
- علاوه بر این، گروه‌های مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها با سهم ۰/۷ واحد درصد، بهداشت و درمان با سهم ۰/۱ واحد درصدی، پوشاک و کفش با سهم ۰/۱ واحد درصد، بهداشت و هتل و رستوران با سهم ۰/۱ واحد درصد، مبلمان و لوازم خانگی با سهم ۰/۱ واحد درصد و در مجموع با سهم حدود ۲/۰ واحد درصد می‌باشند.
- بر این اساس، حدود ۲/۰ واحد درصد (برابر با ۹۴/۲ درصد) از تورم ماهانه در شهریورماه ۱۴۰۱ متعلق به ۶ گروه می‌باشد.

بخش تورم

سهام هر گروه از تورم ماهانه و نقطه به نقطه در گروه خوراکی ها و آشامیدنی ها

سهام هر گروه از تورم ماهانه و نقطه به نقطه در گروه خوراکی ها و آشامیدنی ها در شهریورماه ۱۴۰۱

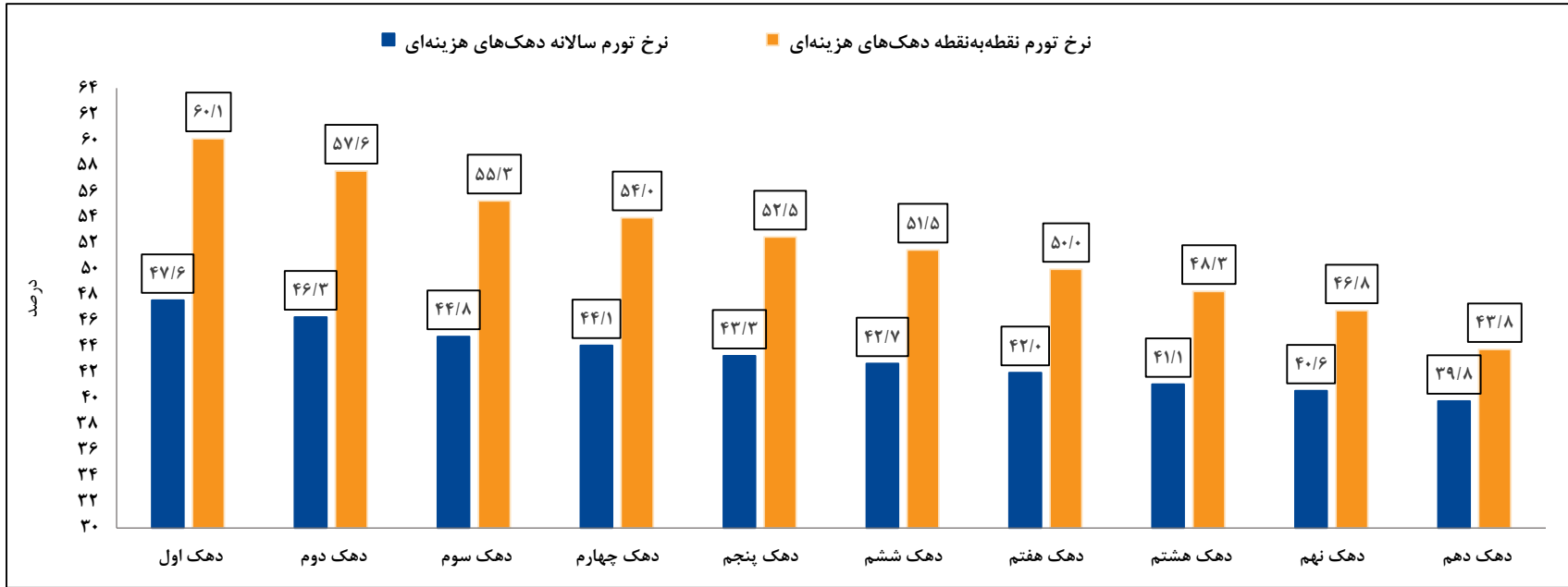
مأخذ: مرکز آمار ایران، گزارش شاخص قیمت مصرف کننده، شهریور ۱۴۰۱

- در میان اجزای تشکیل دهنده بخش خوراکی ها و آشامیدنی ها، بیشترین و کمترین رشد ماهانه قیمت ها به ترتیب متعلق به سبزیجات با رشد ۴/۳ درصدی و روغن ها و چربی ها با رشد ۲/۸- درصدی است. مهم ترین عوامل مشارکت کننده در نرخ تورم ماهانه در زیر بخش های گروه خوراکی و آشامیدنی های، گوشت قرمز، سفید و فرآورده های آن ها با سهم ۱/۰ واحد درصدی، سبزیجات با سهم ۰/۵ واحد درصد، میوه و خشکبار با سهم ۰/۴ واحد درصدی، نان و غلات با سهم ۰/۲ واحد درصد و در مجموع با سهم حدود ۲/۱ واحد درصد می باشند.
- همچنین نرخ تورم نقطه به نقطه در گروه خوراکی ها و آشامیدنی ها با ضریب اهمیت ۲۶/۶ درصدی، ۷۶/۱ درصد در شهریورماه سال ۱۴۰۱ رقم خورد. در میان اجزای تشکیل دهنده بخش خوراکی ها و آشامیدنی ها، بیشترین و کمترین رشد نقطه به نقطه قیمت ها به ترتیب متعلق به روغن ها و چربی ها با رشد ۲۷۱/۰ درصدی و چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه با رشد ۲۸/۹ درصدی است. مهم ترین عوامل مشارکت کننده در نرخ تورم نقطه به نقطه در زیر بخش های گروه خوراکی و آشامیدنی های، نان و غلات با سهم ۱۷/۷ واحد درصدی، گوشت قرمز، سفید و فرآورده های آن ها با سهم ۱۴/۴ واحد درصدی، روغن ها و چربی ها با سهم ۱۲/۴ واحد درصد، شیر، پنیر و تخم مرغ با سهم ۱۰/۵ واحد درصدی، سبزیجات با سهم ۷/۶ واحد درصد و میوه و خشکبار با سهم ۶/۲ واحد درصد و در مجموع (شش گروه) با سهم حدود ۶۸/۸ واحد درصد می باشند.

بخش تورم

نرخ‌های تورم سالانه و نقطه‌به‌نقطه دهک‌های هزینه‌ای:

نرخ‌های تورم سالانه و نقطه‌به‌نقطه دهک‌های هزینه‌ای در شهریورماه ۱۴۰۱

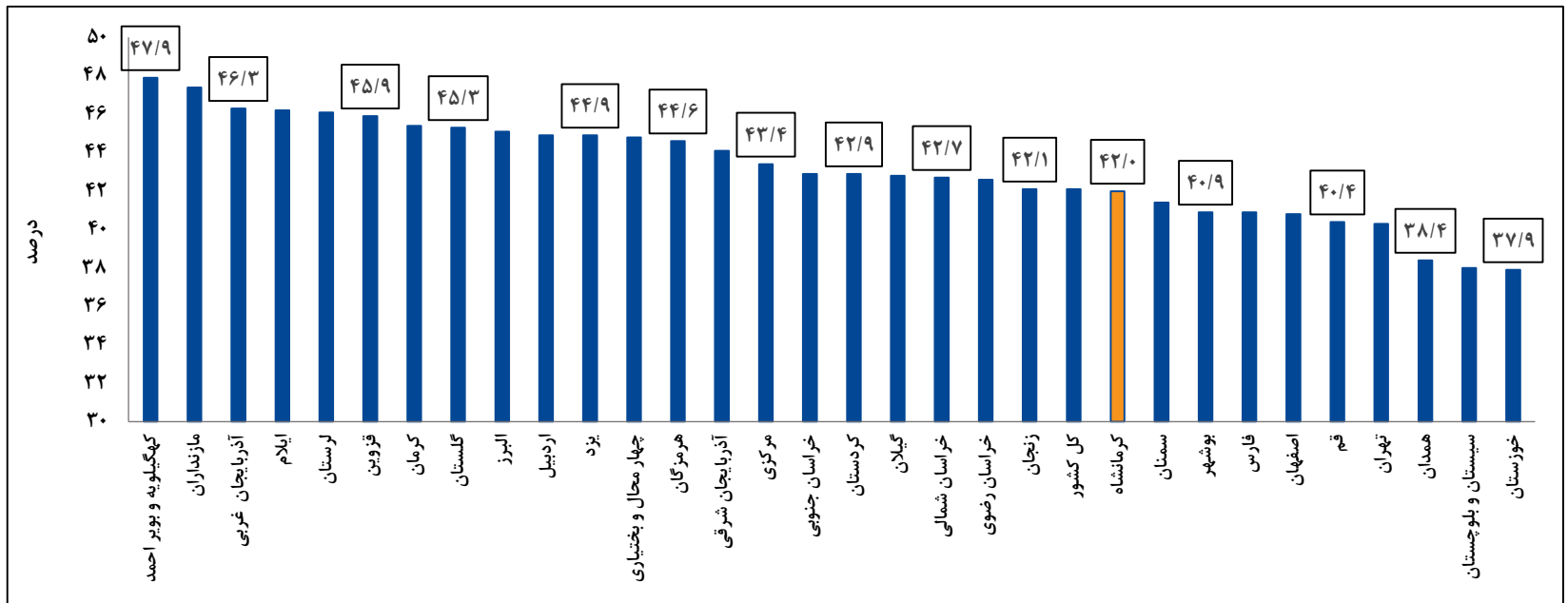
مأخذ: مرکز آمار ایران، گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده دهک‌های هزینه‌ای، شهریور ۱۴۰۱

- نرخ تورم سالانه دهک‌های مختلف هزینه‌ای در بازه ۳۹/۸ درصد برای دهک دهم تا ۴۷/۶ درصد برای دهک اول نوسان داشته است. علاوه بر این، نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه دهک‌های هزینه‌ای در بازه ۴۳/۸ درصد برای دهک دهم و ۶۰/۱ درصد برای دهک اول ثبت شده است.
- نکته قابل توجه این است که در نیمه نخست سال ۱۴۰۱، نرخ تورم سالانه و نقطه‌به‌نقطه به ضرردهک‌های پایین درآمدی بوده است. در واقع نرخ تورم سالانه و نقطه‌به‌نقطه، به ترتیب، چهار و سه دهک بالای هزینه‌ای در محدوده‌ای پایین‌تر از نرخ تورم سالانه و نقطه‌به‌نقطه کل قرار گرفته است. به این ترتیب خانوارهای کم‌درآمد متحمل هزینه‌های بیشتری نسبت به خانوارهای پردرآمد شده‌اند که از افزایش نابرابری و شکاف بیشتر طبقات حکایت دارد.
- ضرایب اهمیت در میان دهک‌های هزینه‌ای به تفکیک خوراکی، آشامیدنی و دخانیات و کالاهای غیرخوراکی و خدمات، به ترتیب، برای دهک اول برابر با ۴۳/۳ درصد و ۵۶/۷ درصد و برای دهک دهم ۱۷/۲ درصد و ۸۲/۸ درصد ثبت شده است.

بخش تورم

نرخ‌های تورم سالانه و نقطه‌به‌نقطه به تفکیک استان:

نرخ‌های تورم سالانه به تفکیک استان در شهریورماه ۱۴۰۱

مأخذ: مرکز آمار ایران، گزارش شاخص قیمت مصرف‌کننده استانی، شهریور ۱۴۰۱

بیشترین نرخ تورم ماهانه، در شهریورماه ۱۴۰۱، خانوارهای کشور مربوط به استان لرستان با ۳/۳ درصد و کمترین نرخ تورم ماهانه متعلق به استان مرکزی با ۰/۸ درصد است.

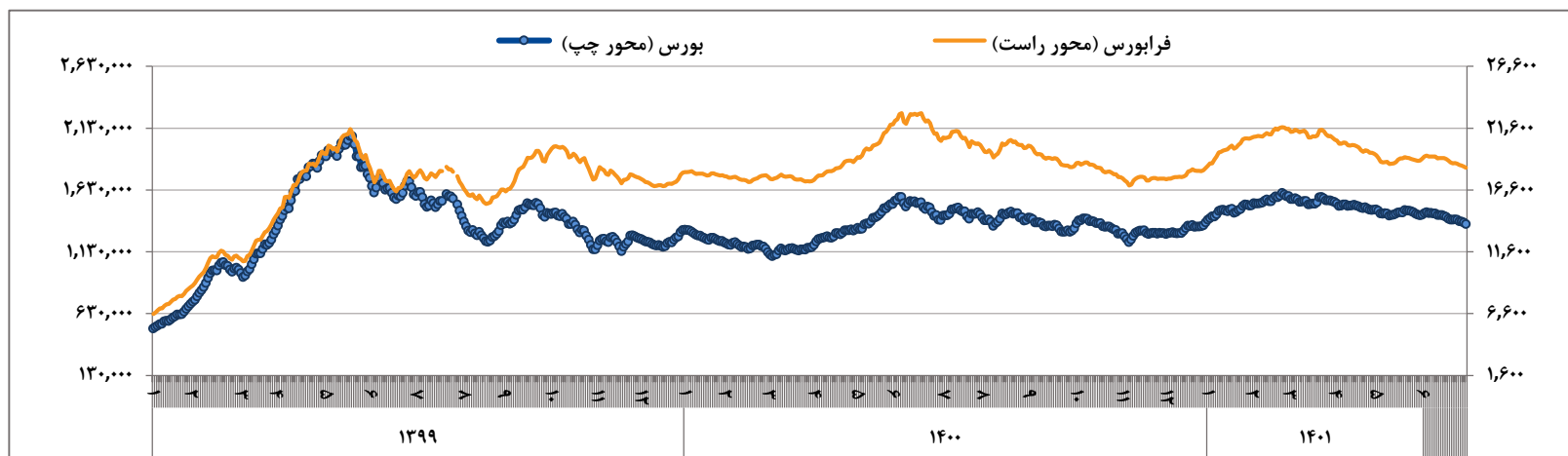
بیشترین نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه، در شهریورماه ۱۴۰۱، خانوارهای کشور مربوط به استان آذربایجان غربی با ۵۷/۹ درصد و کمترین نرخ تورم نقطه‌به‌نقطه متعلق به استان بوشهر با ۴۴/۶ درصد است.

بیشترین نرخ تورم سالانه، در شهریورماه ۱۴۰۱، خانوارهای کشور مربوط به استان کهگیلویه و بویر احمد با ۴۷/۹ درصد و کمترین نرخ تورم سالانه متعلق به استان خوزستان با ۳۷/۹ درصد است.

بخش بازار سرمایه

روند شاخص کل بورس و فرابورس ایران:

روند شاخص کل بورس و فرابورس ایران

مأخذ: سایت اینترنتی بورس اوراق بهادار تهران، قابل دسترسی در <http://new.tse.ir> و فرابورس ایران، قابل دسترسی در <http://ifb.ir>

- شاخص کل بورس در فصل تابستان سال ۱۴۰۱ کاهش ۱۲/۰ درصدی را نسبت به فصل بهار تجربه کرد. اگرچه شاخص کل در نتیجه ابلاغ تصمیمات ستاد هماهنگی اقتصادی دولت در حمایت از بازار توسط معاون اول رئیس جمهور و نیز افزایش قابل توجه قیمت جهانی نفت از بهمن ماه سال ۱۴۰۰ رشد کرد و در دو ماه ابتدایی سال ۱۴۰۱ در پی اجرای سیاست حذف ارزش ترجیحی کالاهای اساسی و رشد نرخ ارز در بازار آزاد در کنار نزدیک شدن به فصل برگزاری مجامع سالانه شرکتها و تقسیم سود نقدی تداوم یافت. به طوریکه در تاریخ ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ شاخص کل با افزایش ۱۷/۵ درصدی به مقدار ۱.۶۰۶/۰ هزار واحد رسید.
- پس از رشد قابل توجه شاخص کل و رسیدن به سطح مقاومت ۱.۶۰۰/۰ هزار واحد، ابهام در خصوص عرضه بلوکی سهام سایپا و ایران خودرو در کنار تشدید تنش‌های هسته‌ای و در ادامه انتظار در تعیین تکلیف مذاکرات برجانی موجب افزایش احتیاط خرید در سمت تقاضای بازار شد. در مجموع موج ریزش شاخص کل در فصل تابستان ادامه دار شد و شاخص کل با کاهش ۱۲ درصدی از ۱.۵۳۹/۶ هزار واحد در انتهای خردادماه به مقدار ۱.۳۵۵/۲ هزار واحد در انتهای شهریورماه بالغ شد.
- در این میان، فرابورس ایران هم روندی مشابه با شاخص کل بورس اوراق بهادار تهران تجربه کرد. شاخص کل فرابورس تا تاریخ ۲۷ اردیبهشت ماه ۱۴۰۱ رشد ۱۸/۰ درصدی را ثبت کرد و در فصل تابستان، روند نزولی شاخص که از انتهای اردیبهشت شروع شده بود، تداوم یافت و با کاهش ۱۱/۷ درصدی نسبت به انتهای خردادماه ۱۴۰۱ به ۱۸/۴ هزار واحد در انتهای شهریورماه رسید.

بخش بازار سرمایه

شاخص‌های مهم بورس اوراق بهادار تهران:

برخی شاخص‌ها و آمار مهم بورس اوراق بهادار تهران

عنوان	در طول دوره				انتهای دوره			
	حجم معاملات سهام	ارزش معاملات سهام	ارزش معاملات کل	ارزش بازار	شاخص کل هم‌وزن	شاخص کل	شاخص مالی	شاخص صنعت
	میلیارد سهم	هزار میلیارد ریال	هزار میلیارد ریال	هزار میلیارد ریال	هزار واحد	هزار واحد	هزار واحد	هزار واحد
شش ماهه نخست ۱۴۰۱	۸۷۵/۷	۳,۹۵۷/۷	۶,۰۷۰/۸	۵۱,۰۶۲/۳	۳۹۵/۷	۱,۳۵۵/۲	۱,۴۲۷/۸	۱,۲۵۴/۱
شش ماهه نخست ۱۴۰۰	۷۸۸/۶	۵,۲۷۵/۲	۶,۹۵۰/۶	۵۳,۴۲۷/۸	۴۱۵/۵	۱,۳۸۶/۵	۱,۵۵۸/۸	۱,۲۶۹/۹
درصد تغییر	۱۱/۰	-۲۵/۰	-۱۲/۷	-۴/۴	-۴/۸	-۲/۳	-۸/۴	-۱/۲

مأخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران، مدیریت آمار و اطلاعات، گزارش تفصیلی ماهانه بازار، شهریور ۱۴۰۱

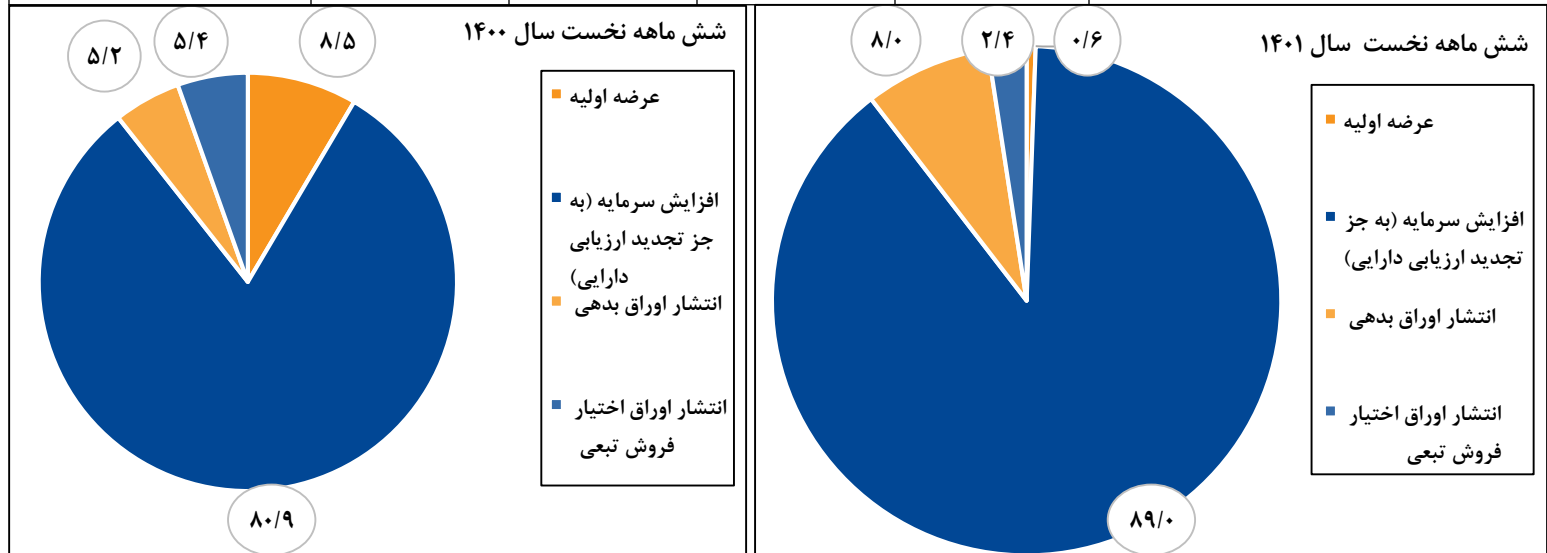
- براساس گزارش‌های ماهانه بورس تهران، در شش ماه نخست سال ۱۴۰۱ حدود ۸۷۵/۷ میلیارد سهم در بورس تهران مورد معامله قرار گرفت. ۱۱/۰ درصد بیشتر از حجم معاملات سهام در مدت مشابه سال قبل بود و ارزش معاملات سهام کاهش ۲۵/۰ درصدی را در همین مدت تجربه کرد و به ۳,۹۵۷/۷ هزار میلیارد ریال رسید.
- اگرچه ارزش معاملات بازار اوراق بدهی و صندوق‌های قابل معامله در همین مدت به ترتیب رشدهای ۱۲۵/۰ درصدی و ۱۵/۰ درصدی را تجربه کرد، اما به دلیل سهم کم آنها از بازار، در نهایت ارزش کل معاملات ۱۲/۷ درصد کاهش یافت.
- علاوه بر این، ارزش بازار در بورس اوراق بهادار تهران و در آخرین روز کاری شهریورماه سال جاری به ۵۱,۰۶۲/۳ هزار میلیارد ریال رسید که ۴/۴ درصد کمتر از انتهای شهریورماه سال ۱۴۰۰ است.
- شاخص هم‌وزن در انتهای فصل تابستان ۱۴۰۱ معادل ۴/۸ درصد نسبت به انتهای فصل تابستان سال ۱۴۰۰ کاهش یافت. این شاخص در طول یک سال منتهی به شهریورماه سال ۱۴۰۱ برخلاف شاخص کل (۲/۳- درصدی) کاهش بیشتری را تجربه کرد و به طور متوسط شرکت‌های کوچکتر با کاهش قیمت سهام بیشتری مواجه شدند.

بخش بازار سرمایه

روش‌های تأمین مالی شرکت‌های بورسی:

روش‌های تأمین مالی شرکت‌های حاضر در بورس (هزار میلیارد ریال-درصد)

عنوان	شش ماهه نخست سال ۱۴۰۱		شش ماهه نخست سال ۱۴۰۰		درصد تغییر شش ماهه نخست سال ۱۴۰۱ به شش ماهه نخست ۱۴۰۰
	ارزش	سهام از کل (درصد)	ارزش	سهام از کل (درصد)	
جمع کل	۱,۱۱۴/۶	۱۰۰/۰	۴۷۵/۶	۱۰۰/۰	۱۳۴/۴
عرضه اولیه	۶/۳	۰/۶	۴۰/۴	۸/۵	-۸۴/۳
افزایش سرمایه (به جز تجدید ارزیابی دارایی)	۹۹۱/۸	۸۹/۰	۳۸۴/۷	۸۰/۹	۱۵۷/۸
انتشار اوراق بدهی	۸۹/۴	۸/۰	۲۴/۷	۵/۲	۲۶۱/۷
انتشار اوراق اختیار فروش تبعی	۲۷/۲	۲/۴	۲۵/۹	۵/۴	۵/۰

مأخذ: شرکت بورس اوراق بهادار تهران، مدیریت آمار و اطلاعات، گزارش تفصیلی ماهانه بازار، شهریور ۱۴۰۱

شرکت‌های حاضر در بورس تهران از ابتدای سال تا انتهای شهریورماه سال ۱۴۰۱ معادل ۱.۱۱۴/۶ هزار میلیارد ریال تأمین مالی انجام دادند که ۸۹/۰ درصد آن از طریق افزایش سرمایه (مطالبات و آورده نقدی یا اندوخته‌ها و سود انباشته) و ۱۰/۴ درصد آن از طریق انتشار اوراق بدهی و اوراق اختیار فروش تبعی صورت گرفت.

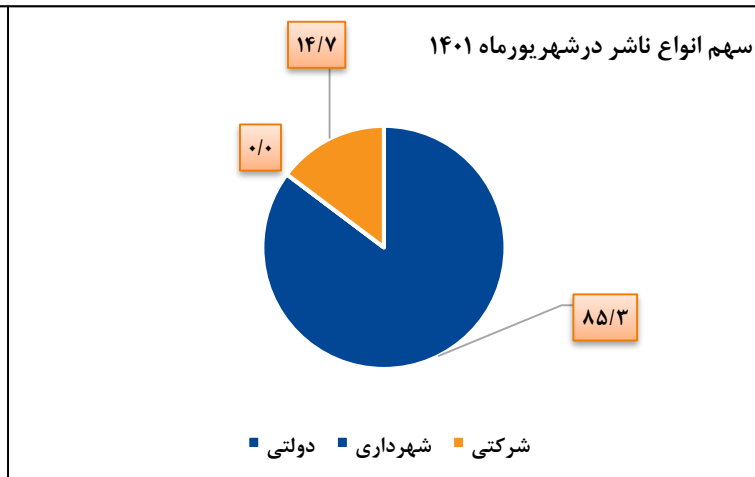
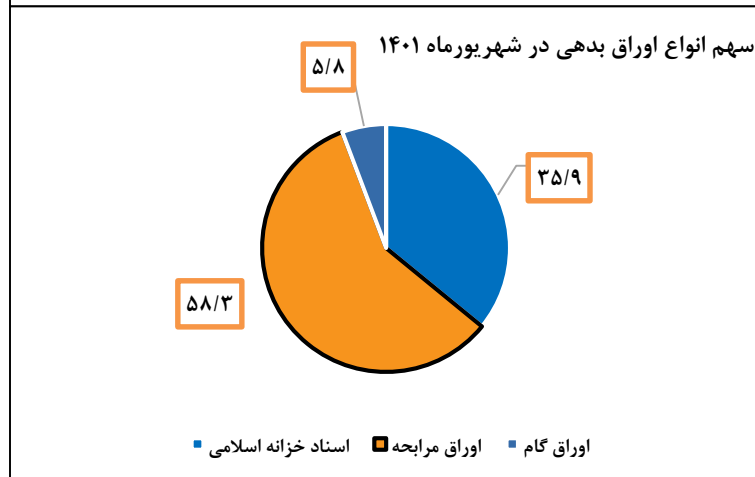
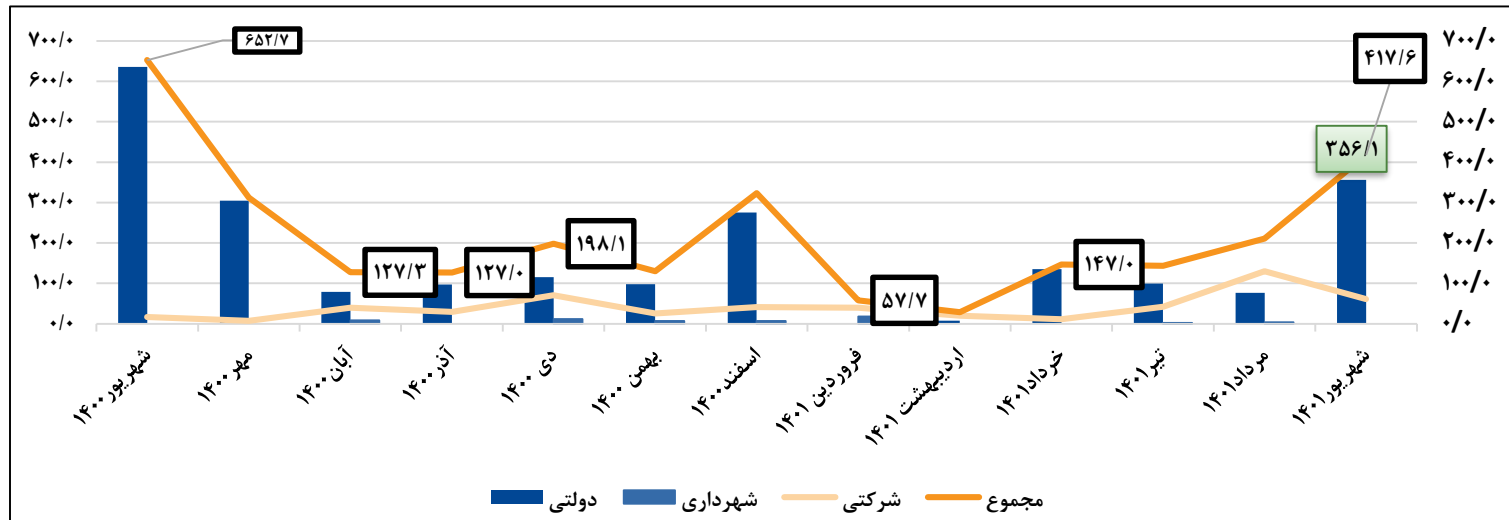
همچنین، دو شرکت برای اولین بار سهام خود را وارد بورس کردند که در مجموع به تأمین مالی ۶/۳ هزار میلیارد ریالی از این طریق منجر شد.

بخش بازار سرمایه

تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بدهی به تفکیک ماهیت ناشر:

تأمین مالی از طریق انتشار اوراق بدهی به تفکیک ماهیت ناشر (هزار میلیارد ریال-درصد)

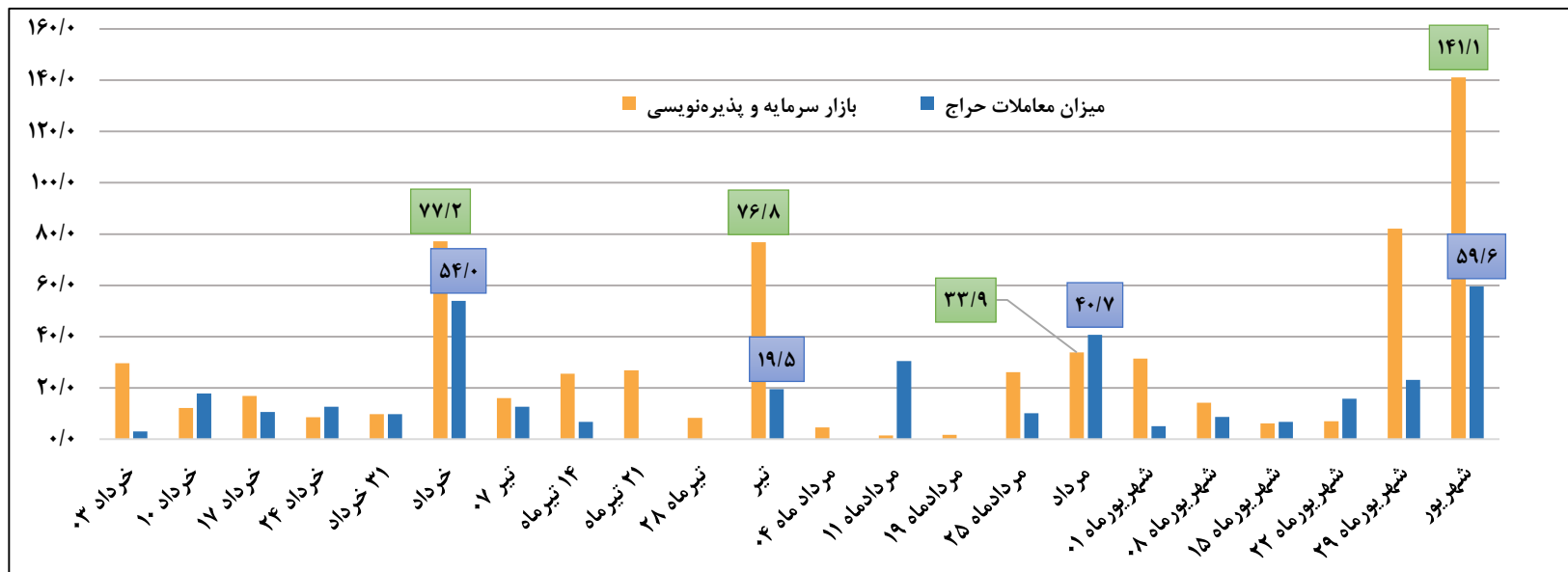

مأخذ: سازمان بورس و اوراق بهادار، مدیریت آمار و اطلاعات، گزارش آماری ماهانه، شهریور ۱۴۰۱

بخش بازار سرمایه

تأمین مالی دولت از طریق انتشار اوراق بدهی در بازار پول و سرمایه (با پذیرهنویسی):

تأمین مالی دولت در بازار پول و سرمایه در فصل تابستان ۱۴۰۱ (هزار میلیارد ریال)

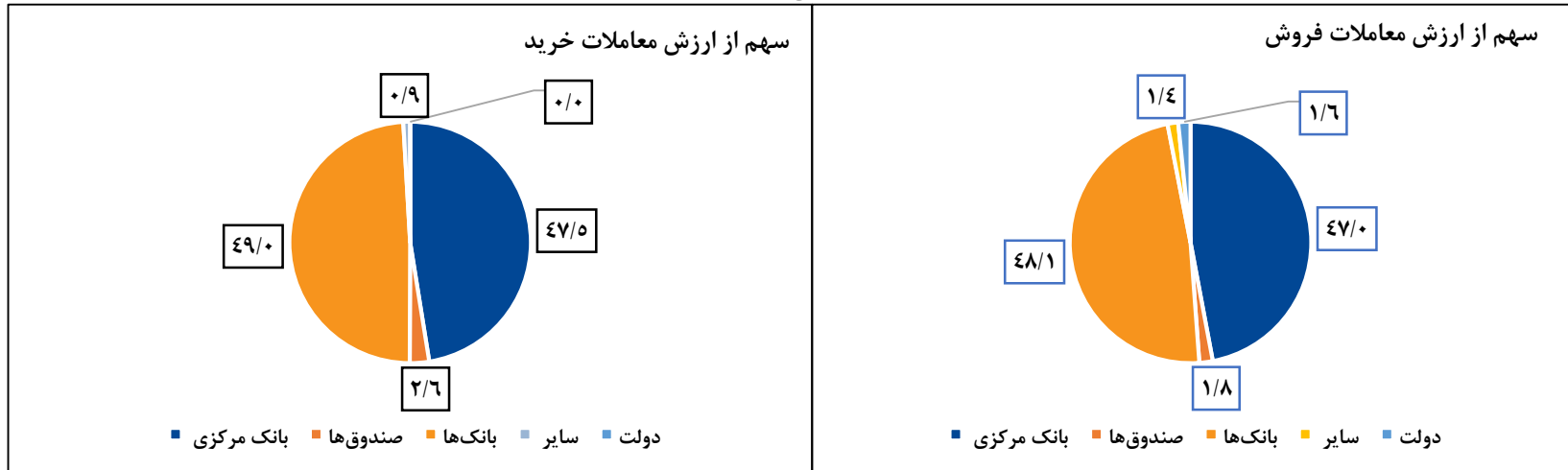
مأخذ: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران، حراج‌های هفتگی

- کل تأمین مالی دولت از ناحیه انتشار اوراق بدهی دولت در بازار بین‌بانکی (سیستم حراج) و بازار سرمایه (سامانه مظنه‌گیری) در فصل تابستان سال ۱۴۰۱، بر طبق اطلاعات هفتگی منتشر شده توسط بانک مرکزی، ۳۷۱/۶ هزار میلیارد ریال ثبت شده است. از این مقدار، ۲۵۱/۸ هزار میلیارد ریال آن از طریق بازار سرمایه و بقیه آن (۱۱۹/۸ هزار میلیارد ریال) در بازار بین‌بانکی خریداری شده است. اوراق بدهی منتشر شده از نوع اوراق بدهی با سررسید بالای یک سال و دوسال و با نرخ‌های بازده تا سررسید بین بازه ۲۱/۵ و ۲۲/۲۹ درصد می‌باشد.
- از کلیه تقاضای اوراق بدهی در سیستم حراج بانک مرکزی (۱۲۳/۷ هزار میلیارد ریال)، وزارت امور اقتصادی و دارایی به عنوان عامل اصلی، حدود ۹۶/۸ درصد (۱۱۹/۸ هزار میلیارد ریال) آن را به معامله تبدیل کرده است.
- ۱۰۲ هزار میلیارد ریال از اوراق خریداری شده از طریق فرآیند پذیرهنویسی (مذاکره) انجام پذیرفته است.
- کلیه فروش اوراق بدهی (نقدی) (۵۰۲/۸ هزار میلیارد ریال) در نیمه نخست سال ۱۴۰۱ نسبت به نیمه نخست سال ۱۴۰۰ و ۱۳۹۹ به ترتیب رشد ۱۶/۳ درصدی و ۲۸/۰- درصدی را تجربه کرده است. به طوریکه در نیمه نخست سال ۱۴۰۰ و ۱۳۹۹، به ترتیب، کلیه تأمین مالی دولت از ناحیه فروش اوراق نقدی برابر با ۴۳۲/۶ هزار میلیارد ریال و ۶۹۸/۰ هزار میلیارد ریال ثبت شد. از این مقدار، در سال ۱۴۰۰ و ۱۳۹۹، ۳۱/۶ درصد و ۶۶/۲ درصد آن، به ترتیب، متعلق به بازار بین‌بانکی بوده است، این در حالی است که در سال ۱۴۰۱، ۳۴/۶ درصد از حجم معاملات اوراق مربوط به بازار بین‌بانکی بوده است.

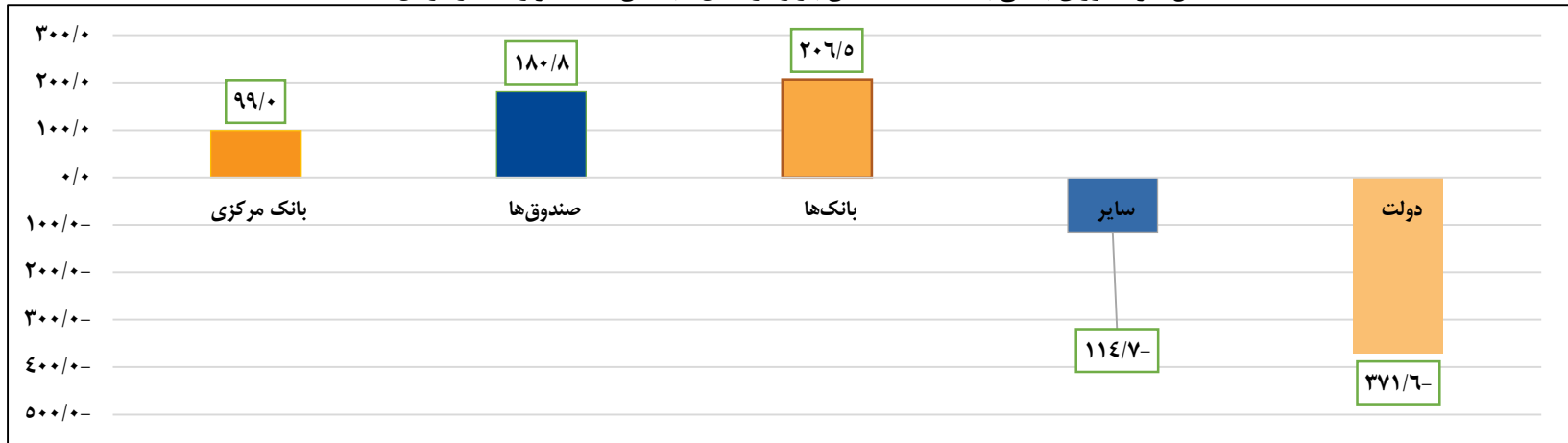
بخش بازار سرمایه

خرید و فروش اوراق بدهی در بازار به تفکیک عاملان آن:

سهام عاملان بازار از خرید و فروش اوراق بدهی در فصل تابستان ۱۴۰۱ (درصد)

خالص خرید اوراق بدهی به تفکیک عاملان بازار در فصل تابستان ۱۴۰۱ (هزار میلیارد ریال)

مأخذ: شرکت فرابورس ایران، آمار معاملات روزانه اوراق مالی اسلامی.

با تشکر